

Nom del programa: Humanitats i Ciències Socials
Títol: Màster en Patrimoni Cultural: Investigació i Gestió

MEMÒRIA JUSTIFICATIVA DE LA SOL·LICITUD D'AUTORITZACIÓ DE LA TITULACIÓ

Màster en Patrimoni cultural: investigació i gestió

NOTA:

-SE HAN INCORPORADO EN ROJO LAS CONSIDERACIONES DEL INFORME DE LA AQUIB

-EN ESTE DOC. NO CONTAN LOS CV DE LOS DOCENTES

Sumari

1. Justificació de la implantació de la titulació.....
  - a) Referents acadèmics .....
  - b) Estructura curricular de la titulació.....
2. Pla de formació. Estudis i títols que l'integren.....
3. Organització i gestió de la titulació.....
4. Recursos humans.....
5. Recursos materials.....
6. Sistema de garantia de qualitat.....
7. Viabilitat econòmica i financera.....

Annexos

1. Al·legacions i contesta

Nota: la major part de les al·legacions s'han incorporat al text

2. Documentació de l'Oficina de Convergència i Harmonització Europea

(document pdf independent): Hores de treball/semestre dels alumnes; Càrrega docent/semestre total per a tots els professors; Hores de treball alumnes/assignatura.

MEMÒRIA JUSTIFICATIVA DE LA SOL·LICITUD D'AUTORITZACIÓ DE LA TITULACIÓ

Màster en Patrimoni cultural: investigació i gestió

1. Justificació de la implantació de la titulació

a) Referents acadèmics

1.1. Objectius generals de la titulació en funció de les competències genèriques i específiques d'acord amb els perfils acadèmic, investigador i professional

1. Formar especialistes en el marc de la conservació integrada del Patrimoni Cultural.
2. Aprofundir en el coneixement i estudi del Patrimoni Cultural.
3. Donar resposta a la demanda laboral (pública i privada) en termes de Patrimoni Cultural.
4. Formar competències aplicables a la tutela del Patrimoni Cultural.
5. Establir vincles entre el Patrimoni Cultural i els models específics de desenvolupament del turisme cultural.
6. Analitzar i comprendre la relació entre el Patrimoni Cultural i el desenvolupament local.

1.2. Adequació als objectius estratègics de la universitat

Sí. Turisme.

1.3. Interès i rellevància acadèmica, científica i professional

El Patrimoni Cultural és un concepte compartit en tota Europa, que afecta als testimonis materials i immaterials de la història i la cultura de les nostres societats.

S'ha convertit en una aposta social i en una de les línies prioritàries dels estats i de les institucions transestatals –com la UNESCO, la CE, el ICOMOS, etc.–, com es reflexa en la legislació dels governs europeus, en les accions normatives de la UNESCO i en la programació de l'ICOMOS, entre altres.

Aquesta posada en marxa conjunta europea està implicant:

- 1) Crear professionals en la matèria:
  - 1.1. Capacitats per a exercir la professió en els seus diferents nivells
  - 1.2. Dotats de coneixements transversals i específics sobre el tema
  - 1.3. Dotats d'habilitats per a enllestir projectes de tutela, conservació, restauració i difusió del patrimoni cultural i de les seves diferents tipologies
- 2) Formar investigadors especialitzats en els diferents àmbits del patrimoni.

El interès i la rellevància del Patrimoni Cultural a nivell europeu es manifesta en termes acadèmics, professionals, investigadors, institucionals i socials:

-Acadèmicament:

-Creació de nous màsters oficials i com a estudis propis a nombroses universitats europees, americanes i australianes. (vid. 1.4.)

-Elaboració de Llibres Blancs de les titulacions d'humanitats i ciències socials, i especialment d'Història de l'Art, a on es dona especial atenció a les qüestions de coneixement i gestió del patrimoni, a tenor de les anàlisis de les comissions permanents i dels resultats de les enquestes a empleadors. El Llibre Blanc d'Història de l'Art recomana, per exemple, un grau amb més continguts relatius a patrimoni i la possibilitat d'un postgrau especialitzat en qüestions de caire patrimonial.

-Professionalment:

-Dotació de places de tècnics en patrimoni cultural en les administracions locals, autonòmiques i estatals.

-Creació d'empreses especialitzades en patrimoni cultural

-Demanda d'especialistes

-Investigació:

-Increment de projectes I+D relatius a qüestions patrimonials (estudis preliminars, instruments de difusió, catàlegs, etc.) i a establir vincles entre el patrimoni cultural i el turisme (vid. Catàleg de sol·licituds del MEC per als anys 2004 i 2005).

-Increment de ponències i comunicacions entorn del patrimoni en reunions científiques, congressos, jornades, etc. nacionals i internacionals especialitzades o no en patrimoni cultural (propostes de gestió, actuacions, legislació, etc.). N'és exemple proper el Congrés Nacional de Història del Arte (CEHA) celebrat el 2004 a Palma de Mallorca, organitzat per la UIB i el Comité Nacional de Història del Arte.

-Increment de tesis amb perfil de patrimoni en departaments d'Història, Història de l'Art, Geografia, Arquitectura... a les universitats espanyoles i europees.

-Institucionalment:

-Legislació autonòmica, nacional i europea preocupada pel tema patrimonial i per la protecció i control dels béns patrimonials.

-Accions normatives de la UNESCO presentades com a declaracions, recomanacions i convencions (a tall d'exemple: 1972 Protecció del patrimoni mundial cultural i natural; 2001 Protecció del patrimoni subaquàtic; 2003 Salvaguarda del patrimoni immaterial, etc.).

-Accions d'institucions locals, nacionals i europees que fomenten la posada en valor del patrimoni com a signe d'identitat, com a factor de desenvolupament local sostenible i com a alternativa al turisme de sol.

-Socialment:

-Increment de projectes culturals que relacionen turista - lleure i esplai - tutela del patrimoni.

-Increment d'accions ciutadanes que reivindiquen la necessitat de protegir institucionalment els elements patrimonials

-Interès social per a participar en activitats vinculades al patrimoni (itineraris culturals, conferències i seminaris, etc.).

En aquest context europeu d'interès pel patrimoni es dona, paradoxalment, un buit o carència de competències professionals.

És per això que el Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts de la UIB ha dissenyat un **Màster en Patrimoni Cultural: investigació i gestió** per a la formació de professionals en dos àmbits preferents:

- 1- La gestió de projectes patrimonials
- 2- La investigació en temes patrimonials

Ambdós responen a les necessitats i perfils professionals que demanden la societat contemporània.

1.4. Equivalència en el context internacional

Selecció de Postgraus i/o Màster amb denominacions i continguts semblants, encara que no idèntics:

1.4.1. Context nacional:

1.4.1.1. Estudis de postgrau oficials. Humanitats i Ciències Socials

(Estudios de posgrado adaptados al EEES Master y Doctorado. Oferta universidades públicas, 2006-07)

-Máster en **Gestión del Patrimonio Cultural**. Universitat de Barcelona. Programa Humanidades.

-Máster en **Patrimonio Histórico y Natural**. Universidad de Huelva. Programa Humanidades.

-Máster en **Patrimonio Cultural**. Universidad de Valencia. Programa Humanidades.

-Máster en **Gestión del Patrimonio Cultural**. Universidad de Zaragoza. Programa: Ciencias Sociales.

-Máster en **Patrimonio Histórico-Arqueológico**. Universidad de Cádiz. Programa Humanidades.

-Máster en **Arqueología y Patrimonio**. Universidad Autónoma de Madrid. Programa Humanidades.

-Máster en **Arqueología**. Universidad Complutense de Madrid. Programa Humanidades.

-Máster en **Arqueología y Territorio**. Universidad de Granada. Programa Humanidades.

-Máster en **Conservación y Restauración de Bienes Culturales**. Universidad Politécnica de Valencia. Programa Humanidades.

-Máster en **Ciencias Históricas: investigación, documentación y nuevas tecnologías**. Universidad Rey Juan Carlos. Programa: Ciencias Sociales.

1.4.1.2. Estudis propis

-Master en **Evaluación y Gestión del Patrimonio Histórico Artístico**. Universidad de Salamanca.

-Máster europeo en **Conservación y gestión de los bienes culturales**. Universidades de Salamanca, Caen, Cassino, Salamanca, Siena-Arezzo y Venecia. Aprobado por la Dirección General EAC de la Unión Europea.

-Master (a distancia) en **Mediación y gestión del patrimonio en Europa**. UNED. + 5 universidades europeas

-Master en **Patrimonio cultural** (Universidad de Valladolid)

-Master en **Patrimonio Cultural de la Iglesia**. Universidad de Granada.

- Master en **Técnicas de gestión integral del Patrimonio Cultural**. Universidad de Santiago.
- Master en **Conservación, gestión y difusión del patrimonio** (UOC, on line).
- Postgrado en **Gestión Cultural** (UOC, on line).
- Master en **Gestión Cultural**. Universidad Carlos III
- Master en **Turismo y mediación didáctica del patrimonio** (UB)
- Posgrado **Historia, Espacio y Patrimonio**. Universidad Pública de Navarra.
- Master en **Gestión cultural**. Universidad Internacional de Catalunya (UIC)

1.4.2. Context internacional

- European Heritage, digital Media and the Information Society**. Università degli Studi di Lecce, Università degli Studi di Coimbra (Portugal), Università degli Studi di Colonia (Alemania), Università degli Studi di Turku (Finlandia).
- Master in **Landscape Heritage Management**. University of Sussex.
- Master Professionel. Spécialité: **Patrimoine**. Université de Toulouse.
- Master in **Management dei Beni Culturali ed Ambientali**. Università Politecnica di Torino (Italia)
- Master in **Museum and Heritage Management**. Nottingham Trent University.
- Master in **Art Museum and Gallery Education and Heritage Management**. Newcastle University.
- Master universitario in **Catalogazione informatica di beni culturali**. Università degli Studi di Trieste.
- Master in **Management Beni Culturali in Italia**. Istituto per l'arte ed il restauro. Firenze (Italia)
- Master in **Management del Turismo Culturale ed Ambientale**. Palazzo Spinelli. Associazione No Profit. Firenze.
- Master universitario in **Servizi educativi per il patrimonio artistico dei musei storici e di arti visive**. Università Cattolica del Sacro Cuore. Lombardia (Italia).

-Master in **Heritage Education and Interpretation**. Newcastle University.

1.5. Línies de recerca associades (grups de recerca, projectes en el darrer trienni, convenis, tesis, etc.) i, si s'escau, reconeixement de la qualitat

1.5.1. Vinculació a grups de recerca de la UIB:

-Arqueobaleària

-Investigador pral: Víctor Guerrero Ayuso

-Membres (vinculats a la docència en el Màster): Manel Calvo Trias

-Art i Estètica contemporànies

-Investigador pral: Miquel Seguí Aznar

-Membres (vinculats a la docència en el Màster): Francisco J. Falero Falgoso; Josep Morata Socias

-Membres col·laboradors (vinculats a la docència en el Màster): Catalina Cantarellas Camps; Francisca Lladó Pol; Maria-Josep Mulet Gutiérrez

-Estudi de la cultura, la societat i la política del món contemporani

-Investigador pral: Sebastià Serra Busquets

-Membres (vinculats a la docència en el Màster): Antoni Marimon

-Història social de la població

-Investigador pral: Isabel Moll Blanes

-Membres (vinculats a la docència en el Màster): Maria Barceló Crespi

-Mitjans de producció i comunicació d'imatges

-Investigador pral: Maria-Josep Mulet Gutiérrez

-Membres (vinculats a la docència en el Màster): Francisca Lladó Pol

-Membres col·laboradors (vinculats a la docència en el Màster): Miquel Seguí Aznar

-Patrimoni cultural i artístic

-Investigador pral: Catalina Cantarellas Camps

-Membres col·laboradors (vinculats a la docència en el Màster): Miquel Seguí Aznar; Mercè Gambús Saíz; Maria-Josep Mulet Gutiérrez; Tina Sabater Rebassa

1.5.2. Projectes d'investigació I+D

-2005-2008 -Oligarquías y grupos de poder en la Mallorca Moderna.

-HUM2005/03467/HIS. MEC. Programa nacional d'humanitats

-Investigador pral: Joan Josep Vidal

-Guillem Sagrera y la escultura arquitectónica del siglo XV.

- HUM2005/04035/ARTE. MEC. Programa nacional d'humanitats
-Investigadora pral.: Sebastiana Sabater Rebassa

- Pintura y Crítica en las Islas Baleares (1898-1936).
-HUM2005/05819/ARTE. MEC. Programa nacional d'humanitats
-Investigadora pral.: Catalina Cantarellas Camps
-Membres de l'equip (vinculats a la docència en el màster): Francisca Lladó Pol; Francisco Falero Falgoso

- Organización y práctica de la sanidad marítima en España, 1720-1904. Un estudio regional.
-HUM2005/06200/HIS. MEC. Programa nacional d'humanitats
-Investigadora pral.: Isabel Moll Blanes

- 2004-2007 -Recursos y subsistencia en un medio insular mediterráneo. Las comunidades humanas baleáricas durante la prehistoria.
-HUM2004/00750/HIS. MEC. Programa nacional d'humanitats
-Investigador pral.: Víctor Guerrero Ayuso
-Membres de l'equip (vinculats a la docència en el Màster): Manel Calvo Trias

- 2003-2007 -Le quotidien institutionnel dels cités municipales.
-UMR-8585
-Investigador responsable: Enrique García Riaza

- 2003-2006 -La arquitectura fantástica en España. La creación espontánea, entre el surrealismo, el pop y el art brut.
-BHA2002-03830. Minist. de Cultura y Tecnología. Programa sectorial de promoció general del coneixement.
-Membre de l'equip (vinculat a la docència en el Màster): Miquel Seguí Aznar.

- Sociedad y organización fiscal: los impuestos indirectos en el Reino de Mallorca (siglos XIV-XVI)
-BHA2003-04785. Minist. de Cultura y Tecnología. Programa sectorial de promoció general del coneixement.
-Investigador pral.: Pau Cateura Bennàsser

- 2003-2004 -PHOENIX: European thematic network on health and social welfare policy.
-213854-CP-3-2003-1-PT.
-Investigadora responsable: Isabel Moll Blanes

- 2002-2006 -El comportamiento de las catedrales españolas del Barroco a la Restauración en el Levante Mediterráneo.
-Membre de l'equip: Miquel Seguí Aznar

- 2002-2005 -Diccionario de partidos políticos, organizaciones patronales y sindicales de las Islas Baleares en el siglo XX.
 -BHA2002-03177. Minist. de Cultura y Tecnología. Programa sectorial de promoció general del coneixement.
 -Investigador pral.: Sebastià Serra Busquets
 -Membre de l'equip (vinculat a la docència en el Màster): Antoni Marimon
- Élites de poder y grupos sociales en la Mallorca Moderna.
 -BHA2002-00352. Minist. de Cultura y Tecnología. Programa sectorial de promoció general del coneixement.
 -Investigador pral.: Josep Juan Vidal
 -Membre de l'equip (vinculat a la docència en el Màster): Miquel Deyà Bauzà
- La acción de la Administración y de la Iglesia en el proceso de dotación de servicios públicos en España (1845-1930). Un análisis regional.
 -BHA2002-03783. Minist. de Cultura y Tecnología. Programa sectorial de promoció general del coneixement.
 -Investigadora pral.: Isabel Moll Blanes
- 2001-2004 -La Comisión Provincial de Monumentos Históricos y Artísticos de Baleares (1844-1987).
 -BHA2001-0770. Minist. de Cultura y Tecnología. Programa sectorial de promoció general del coneixement.
 -Investigador pral.: Josep Morata Socias
- 2000-2003 -Sociedades prehistóricas y cambio paleoecológico en ecosistemas insulares. El paradigma balear.
 -BHA2000-1335. Minist. de Cultura y Tecnología. Programa sectorial de promoció general del coneixement.
 -Investigador pral: Víctor Guerrero Ayuso
 -Membre de l'equip: Manel Calvo Trías
- Imaginería y retablo en Mallorca (épocas medieval y moderna). Bases científico-técnicas para su conservación.
 -BXX2000-1463. Minist. de Cultura y Tecnología. Programa sectorial de promoció general del coneixement.
 -Investigadora pral: Mercè Gambús Saíz
 -Membres de l'equip: Catalina Genestar Julià, Tina Sabater Rebassa, Jaume Sastre Moll
- 1999-2002 -Vivir en Mallorca medieval: documentación iconográfica.
 -PB98-0166. Minist. de Cultura y Tecnología. Programa sectorial de promoció general del coneixement.
 -Investigadora pral.: Maria Barceló Crespí

-Bases para una sistematización de las fuentes documentales y gráficas para el estudio de la historia de las artes plásticas y de la fotografía en Baleares entre 1890 y 1980.

-PB98-0173. Minist. de Cultura y Tecnología. Programa sectorial de promoció general del coneixement.

-Investigadora pral.: Catalina Cantarellas Camps

-Membres de l'equip: Francisca Lladó Pol, Maria-Josep Mulet Gutiérrez, Francisco Falero Falgoso

1.5.3. Acords marc (AM), convenis/protocols (CV/P). Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts

-AM. Doctorat europeu (Estudis Culturals Mediterranis). 25.02.2004. Entitat: Universitat Rovira i Virgili, Univ. Catòlica de Lovaina (Bélgica), Institut Catòlic de París (França), Universitat d'Urbino (Itàlia).

-CV/P. Projecte de recerca (prehistòria i arqueologia). 2003-05. Entitat: Universitat de València. -Victor Guerrero.

-CV/P. Projecte de recerca (prehistòria i arqueologia). 2003-05. Entitat: Universitat de Barcelona. -Victor Guerrero.

-CV/P. Pràctiques al Museu d'Art Espanyol Contemporani. 1999-03; 1998-99. Entitat: Museu espanyol d'Art Contemporani. -Mercè Gambús

-CV/P. Inventari de béns eclesiàstics 2005. Entitat: Ministeri de Cultura.- Francisca Lladó.

-CV/P. Inventari de béns eclesiàstics 2000-04. Entitat: Ministeri d'Educació, Cultura i esports.- Catalina Cantarellas.

-CV/P. Col·lecció Arxiu Menorquí de Música. 2002-... Entitat: Fundació Rubió i Tudurí Andrómaco.- Mercè Gambús.

-CV/P. Catalogar música menorquina. 2000-... Entitat: Fundació Rubió i Tudurí Andrómaco.- Mercè Gambús.

-CV/P. Treball de recerca (Claustre de Sant Bonaventura de Lluçmajor). 2006-.. Entitat: Consorci Pla-D Lluçmajor.- Mercè Gambús.

-CV/P. Actuacions de la càtedra UNESCO/SA NOSTRA. 2004-2006. Entitat: Conselleria de Medi Ambient i Caixa de Balears Sa Nostra.- Mercè Gambús.

-CV/P. Pla especial possessions Arxiduc. 1999-.. Entitat: Consell Insular de Mallorca.- Catalina Cantarellas.

- CV/P. Projecte de recerca (Cova des Pas). 2005-07. Entitat: Consell de Menorca i Universitat de Barcelona.
- CV/P. Tramitació d'expedients de declaració de béns d'interès cultural.- 2003-04. Entitat: Consell de Mallorca.
- CV/P. CEDOC. 2000-02. Entitat: Caixa de Balears Sa Nostra.
- CV/P. Col·laboració amb el Bisbat de Menorca. 2002-06.- Mercè Gambús.
- CV/P. Santuari de Lluc. 2001-2005. Entitat: Bisbat de Mallorca.- Mercè Gambús.
- CV/P. Dues beques de Gestió i Polítiques Culturals. 2005-06. Entitat: Ajuntament de la Ciutat d'Eivissa.- Mercè Gambús.
- CV/P. Parc Arqueològic Puig de sa Morisca. 1998-05. Entitat: Ajuntament de Calvià.
- CV/P. Patrimoni arqueològic (Closos de Can Gaià). 2000-04. Entitat: Ajuntament de Felanitx.

1.5.4. Tesis dirigides

Tesis del Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts dirigides per professors del Màster.

- 2005
  - Directora ponent: Mercè Gambús Saiz.- Autora: Concepción Bauzá de Mirabó Gralla.- Títol: La Real Cartuja de Jesús de Nazaret de Valldemossa.-
  - Director ponent: Sebastià Serra Busquets.- Autor: Antoni Vives Reus.- Títol: Història del Foment del Turisme de Mallorca.
  - Director ponent: Sebastià Serra Busquets.- Autora: Maria Neus Fernández Quetglas.- Títol: Història de TVE a les Balears: les emissions de 1960 a 2004.
  - Directora ponent: Mercè Gambús Saiz.- Autora: Micaela Forteza Oliver.- Títol: La xilografia en Mallorca a través de sus impresores. La imprenta Guasp (1576-1958).
- 2004
  - Director ponent: Sebastià Serra Busquets.- Autora: Jordi Pons Bosch.- Títol: La sociabilitat a la Menorca contemporània (1868-1939): oci, cultura, educació i esport.
  - Directora ponent: Catalina Cantarellas Camps.- Autor: Jaume Reus Morro.- Títol: Evasió i exili interior en l'obra de Joan Miró (1939-1945).

- 2003 -Directora ponent: Catalina Cantarellas Camps.- Autora: Isabel Pérez Miró.-
Títol: La recepción de la obra de Joan Miró en Francia (1930-1950).
- Directora ponent: Mercè Gambús Saiz.- Autor: Andreu Josep Villalonga Vidal.- Títol: Plets i art religiós a Mallorca (segles XVI-XVIII). La sèrie documental causes civils com a font de la història social de l'art.
- Director ponent: Sebastià Serra Busquets.- Autor: Joan Josep Matas Pastor.-
Títol: L'Acció Catòlica a Mallorca durant la segona República i el primer franquisme (1932-1960).
- Director ponent: Jaume Sastre Moll.- Autor: María Llompart Bibiloni.-
Títol: Las Finanzas del Real Patrimonio de Mallorca (1311 – 1330).
- 2002 -Directora ponent: Catalina Cantarellas Camps.- Autor: Manfredo Henrique Martínez.- Títol: El diseño moderno del arquitecto Lina Bo Bardi (1914-1992).
- 2001 -Director ponent: Sebastià Serra Busquets.- Autor: Manel Santana Morro.-
Títol: La sociabilitat a la Mallorca contemporània. Mutualisme, sindicalisme i cooperativisme de consum (1868-1936).
- Director ponent: Sebastià Serra Busquets.- Autora: Margalida Pujals Mas.-
Títol: L'oci a Mallorca dels anys seixanta a la transició democràtica.

1.5.5. Altres

-Accions especials:

- 2004 -Organització a Palma, per la secció d'Art del Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts del XV Congreso nacional de historia del arte, amb el Comité Nacional de Historia del Arte (CEHA). Mesa IV: Patrimonio y Turismo.
- 2003 -VII Encuentro entre técnicos e historiadores. Evolución del territorio como punto de encuentro trasdisciplinar.
-BHA2002-11587-E
-Investigadora responsable: Isabel Moll Blanes
- I Encuentro de Demografía Histórica de la Europa Meridional
-BHA2002-11647-E
-Investigadora responsable: Isabel Moll Blanes

1.6. Raons d'aprofundiment acadèmic, de projecció professional o d'iniciació a la investigació que en justifiquen la implantació

Malgrat que, per formació disciplinada i tradició socio-cultural, les llicenciatures en Història de l'Art i en Història, s'han vinculat de sempre a l'estudi, investigació i tutela del patrimoni cultural, i els seus perfils de competències específiques capaciten per a exercir-ne tasques de caire patrimonial, les actuacions polítiques europees entorn del patrimoni en els darrers anys i les declaracions públiques d'institucions com la UNESCO i el ICOMOS, recomanen l'aprofundiment en el tema i l'establiment de vincles amb el turisme cultural i el desenvolupament local.

És per això que es proposa la implantació a la UIB del **Màster de Patrimoni Cultural: investigació i gestió**, que permeti:

-L'aprofundiment acadèmic en els temes de coneixement i d'investigació del patrimoni, atès que les llicenciatures actuals que formen professionals en el tema (com Història de l'Art i Història) no poden assumir en els seus plans d'estudi una especialització tan concreta, pel seu obligat caire més generalista.

-La dotació de competències específiques per a investigar qüestions patrimonials

-La dotació de competències específiques per a treballar en la gestió del patrimoni

-La formació d'especialistes per a treballar en el marc del turisme cultural

-La creació d'especialistes en patrimoni cultural susceptibles de treballar en diferents escales tècniques i formatives: tècnics en patrimoni, gestors de patrimoni, monitors socio-culturals i de turisme cultural, dinamitzadors socio-turístics, investigadors del patrimoni (tant en les categories de moble i immoble com en els diversos tipus: historicoartístic, antropològic, etnològic, documental, arqueològic, industrial, immaterial, etc.), tècnics en catalogació de Béns Culturals i béns patrimonials en general.

Cal tenir en compte que:

-És un títol oficial a altres universitats espanyoles i europees.

-La seva dimensió és internacional; recolzada políticament i institucionalment, com s'ha especificat abans -vid. 1.3.-.

-No existeix actualment a la nostra Comunitat aquest perfil professional vinculat a un curs de postgrau, i els titulats interessats en el tema s'han d'especialitzar fora de la Comunitat o en cursos semblants *on line* o a distància organitzats per altres universitats espanyoles i europees.

-És adient que el **Postgrau en Patrimoni cultural: investigació i gestió**, que proposa el departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts, **sigui oficial**, per tal que els titulats puguin garantir la mobilitat internacional i la titulació es vinculi a la realitat professional i laboral de la societat globalitzada.

-El Màster facilitarà un accés millor i més fàcil al món laboral, al fomentar nous coneixements, habilitats i destreses entre els titulats.

-El Màster va dirigit a un ventall ampli de titulats: 1) Titulats recents que volen una especialització; 2) Titulats antics que volen continuar el seu procés de formació; 3) Professionals d'institucions públiques i privades vinculats a l'àmbit cultural; 4) Gestors de la cultura local; 5) Tècnics de l'administració local i autonòmica que treballen en qüestions

de patrimoni cultural (Conselleries de cultura, educació, turisme; regidores de cultura i turisme; museus, arxius, biblioteques, etc.); 6) Educadors en matèries de patrimoni i medi ambient; 7) Dinamitzadors culturals vinculats a la indústria turística.

1.7. Situació de R+D+I del sector professional

Sí. Turisme: 2. Patrimoni cultural i natural

1.8. Oportunitat i viabilitat estratègica de la titulació oficial de postgrau i connexió amb l'entorn economicosocial

És oportú perquè no existeix a la nostra Comunitat ni a la UIB una titulació oficial de postgrau especialitzada en gestió i investigació del patrimoni cultural.

És oportú perquè el Màster crearà un perfil professional concret, una figura professional ara inexistent com a tal, imprescindible per a la potenciació d'un turisme de qualitat, d'un desenvolupament turístic sostenible i vinculat a polítiques culturals mediambientals respectuoses amb els elements historicoartístics, la història i la memòria col·lectiva.

És viable econòmicament perquè el professorat del Màster és docent de la UIB que actualment imparteix cursos de llicenciatura i de doctorat. Només una assignatura de 5 ECTS (*Seminari entorn del patrimoni*) serà impartit per professorat extern (tècnics i especialistes) que aprofundiran en qüestions molt especialitzades. La seva participació rebrà finançament extern (Fundació SA NOSTRA) (Vid. 7.1.5. amb document d'acceptació). L'assignatura-seminari tindrà la tutorització i seguiment avaluatiu de dos professors del Màster.

És viable perquè a les Illes no hi ha cursos semblants, no hi ha oferta però si demanda (sovint els titulats marxen fora a fer aquesta especialització), per la qual cosa es preveu una matrícula significativa.

És viable perquè les dues titulacions que l'impartiran (Història i Història de l'Art) generen un nombre considerable de llicenciats.

Es connecta amb l'entorn economicosocial perquè el Màster dotarà als alumnes d'instruments, tècniques, coneixements, habilitats i destreses especialitzades, en sintonia amb els nous reptes en el marc europeu, que potencien el patrimoni cultural com a factor de desenvolupament local.

Es connecta amb l'entorn economicosocial perquè el Màster generarà un perfil professional susceptible de treballar en diferents serveis i nivells de l'administració pública (Cultura, Turisme, Educació, Urbanisme, etc.) i en empreses privades relacionades amb els sectors cultural i turístic.

Es connecta amb l'entorn perquè el disseny del Màster promou la realització de pràctiques en institucions públiques i privades.

b) Estructura curricular de la titulació

1.10. Estructura modular dels estudis integrats en el programa

-Nom de la titulació: **Màster en patrimoni cultural: investigació i gestió**

-Titulació de 120 crèdits ECTS, dos cursos (4 semestres).

-Mòduls:

Mòdul 1: Gestió del patrimoni

Mòdul 2: Protocols d'intervenció en el patrimoni

Mòdul 3: Patrimoni històric i artístic

Mòdul 4: Patrimoni documental aplicat a la història

Mòdul 5: Història, art i patrimoni

Pràcticum i Treball fi de Màster

Mòdul 1: 20 ECTS

Denominació del mòdul: **Gestió del patrimoni**

Mòdul obligatori

Relació d'assignatures i núm. crèdits:

Assignatura: Introducció al patrimoni cultural	5 ECTS
Assignatura: Turisme i patrimoni cultural	5 ECTS
Assignatura: Gestió del patrimoni arqueològic	5 ECTS
Assignatura: Seminaris entorn del patrimoni	5 ECTS

Mòdul 2: 20 ECTS

Denominació del mòdul: **Protocols d'intervenció en el patrimoni**

Mòdul optatiu

Relació d'assignatures i núm. crèdits:

Assignatura: Estudis preliminars per a la intervenció en el patrimoni (Edat Moderna)	5 ECTS
Assignatura: Tècniques i mètodes històric-artístics en la conservació i restauració de béns culturals	5 ECTS
Assignatura: Plans de conservació i restauració	5 ECTS
Assignatura: Plans de divulgació del patrimoni	5 ECTS

Mòdul 3: 25 ECT

Denominació del mòdul: **Patrimoni històric i artístic**

Mòdul optatiu

Relació d'assignatures i núm. crèdits:

Assignatura:	La plàstica medieval a Mallorca. L'estudi històric com a fonament per a identificar i conèixer el patrimoni	5 ECTS
Assignatura:	Prospecció de l'arquitectura	5 ECTS
Assignatura:	Patrimoni marí arqueològic i etnològic	5 ECTS
Assignatura:	Patrimoni fotogràfic: història, catalogació i difusió	5 ECTS
Assignatura:	Museus d'història i centres de documentació. Models i experiències	5 ECTS

Mòdul 4: 30 ECTS

Denominació del mòdul: **Patrimoni documental aplicat a la història**

Mòdul optatiu

Relació d'assignatures i núm. de crèdits:

Assignatura:	Patrimoni documental i història militar a l'Edat Moderna	5 ECTS
Assignatura:	Patrimoni documental i institucions econòmiques medievals	5 ECTS
Assignatura:	Patrimoni epigràfic i numismàtic	5 ECTS
Assignatura:	Taller de paleografia (Medieval)	5 ECTS
Assignatura:	Taller de paleografia (Edat Moderna)	5 ECTS
Assignatura:	Biblioteques i hemeroteques (Edat Contemporània)	5 ECTS

Mòdul 5: 20 ECTS

Denominació del mòdul: **Història, art i patrimoni**

Mòdul optatiu

Relació d'assignatures i núm. crèdits:

Assignatura:	Patrimoni i territori	5 ECTS
Assignatura:	Historiografia de l'art i patrimoni	5 ECTS
Assignatura:	Art i fotografia. Contactes i influències	5 ECTS
Assignatura:	El viatger davant el patrimoni. L'acostament a les Balears des de finals del segle XIX a 1936	5 ECTS
Assignatura:	Urbanisme medieval. Fonts per a l'estudi de Ciutat de Mallorca (segles XIII-XV)	5 ECTS

PRACTICUM I TREBALL FI DE MÀSTER: 30 ECTS

Obligatori

2. Pla de formació. Estudis i títols que l'integren

2.1. Adequació dels estudis al nivell formatiu de postgrau (descriptors de Dublín)

Els Descriptors de Dublín enuncien genèricament les expectatives típiques respecte a assolir coneixements i competències (destreses i habilitats) relacionades amb les qualificacions que representen la fi de cada cicle de Bologna (vid. Spanish_Descriptores_de_Dublin).

En aquest sentit, la **proposta de Pla d'estudis del Màster en Patrimoni cultural: investigació i gestió** s'adequa correctament als descriptors de Dublín, perquè es vincula a un segon cicle (màster) i al doctorat, i estableix competències genèriques i específiques que permeten identificar la naturalesa de la titulació.

És a dir, té en compte que els alumnes matriculats al Màster:

-Demostraran posseir i comprendre coneixements:

“que aporten una base u oportunitat de ser originals en el desarrollo y/o aplicación de ideas, a menudo en un contexto de investigación”.

(Doctorados) *”[que incluyan] la comprensión sistemática de un área de estudio y el dominio de las habilidades y métodos de investigación relacionados con dicha área”.*

-Aplicaran els coneixements i la comprensió:

“[a través de] capacidades de resolución de problemas en entornos nuevos o poco conocidos dentro de contextos más amplios (o multidisciplinares)”

(Doctorados) *“[a través de la] capacidad de concebir, diseñar, poner en práctica y adoptar un proceso sustancial de investigación con seriedad académica”.*

“[que haya] realizado una contribución a través de una investigación original que amplíe las fronteras del conocimiento desarrollando un corpus sustancial, del que parte merezca publicación referenciada a nivel nacional o internacional”.

-Demostraran capacitat d'emetre judicis:

“la capacidad tanto de integrar conocimientos y enfrentarse a la complejidad de formular juicios a partir de una información incompleta”

“(Doctorados) [a través del] análisis crítico, evaluación y síntesis de ideas nuevas y complejas”

-Demostraran capacitat de comunicar:

“sus conclusiones y los conocimientos y razones últimas que las sustentan a públicos especializados y no especializados”

(Doctorados) *“con sus colegas, con la comunidad académica en su conjunto y con la sociedad en general acerca de sus áreas de conocimiento”*

-Demostraran habilitats d'aprenentatge:

“estudiar de un modo que habrá de ser en gran medida autodirigido o autónomo”

(Doctorados) “que les permitan fomentar, en contextos académicos y profesionales, el avance tecnológico, social o cultural”

2.2. Continuïtat amb altres estudis existents (antics estudis propis i/o programes de doctorat; oferta de places, mencions de qualitat, etc.)

-Programa de Doctorat Història-Història de l'Art. Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts.

-Títols propis:

-Diploma universitari en Història de l'Art. Títol propi de la UIB iniciat el curs 2005-2006.

-Diploma universitari en Història de les Illes Balears. Títol propi de la UIB iniciat el curs 2005-2006.

-Màster d'Estudis Balearics: Ciències humanes i socials. Títol propi de la UIB aprovat per Junta de Govern 29/03/1999. Dos edicions. Cursos 1998-2000 i 2000-2002. 544 h/curs.

-Altres estudis:

-Curs de postgrau UIB. Especialista en història i cultura de les Balears. Eivissa i Formentera en l'Edat Contemporània i la seva didàctica. Eivissa, 1998. 100 h.

-Curs de postgrau UIB. Especialista en història i cultura de les Balears. Mallorca i la seva didàctica. Palma, 1998. 200 h.

-Curs de postgrau UIB. Especialista en Història i cultura de les Balears. Menorca i la seva didàctica. Menorca, 1997. 100 h.

2.3. Justificació de la demanda previsible amb dades d'estudis específics d'anàlisi i de previsió de demanda acadèmica, social i/o professional

No hi ha antecedents del Màster que es proposa, però:

-el volum de titulats en llicenciatures prèvies molt vinculades als perfils acadèmic, investigador i laboral del Màster (Història de l'Art i Història) es situa entre els 51-56 titulats anuals (o amb títol sol·licitat) (vid. 2.4.)

-el volum de matriculats en el programa de Doctorat Història-Història de l'Art del Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts és de 39 (vid. 2.4.)

-el volum de matriculats en el Diploma d'Història de l'Art (començat el curs 2005-06) és de 20 (màxim, perquè no s'oferien més places).

Per la qual cosa la demanda previsible es situa *circa* 40 alumnes, malgrat que per elaborar la viabilitat econòmica i financera del Màster (càrrega docent, nombre d'alumnes en grups gran, mitjà i petit) s'ha calculat una demanda de 25 alumnes (que és el que proposa el centre de Postgrau si no hi ha antecedents de la titulació) (vid. 7).

2.4. Volum de titulats en titulacions prèvies

(dades aportades pels serveis administratius de la Facultat de Filosofia i Lletres)

-Titulats en la llicenciatura en Història curs 2003-04: 24 (amb títol sol·licitat)

-Titulats en la llicenciatura en Història curs 2004-05: 27 (títol sol·licitat)

-Titulats en la llicenciatura en Història de l'Art curs 2003-04: 32

-Titulats en Història de l'Art curs 2004-05: 24

-Matriculats curs de Doctorat Història-Història de l'Art 2004-05: 21 (només a docència, sense comptabilitzar investigació i tesis)

-Matriculats curs de Doctorat Història-Història de l'Art 2005-06: 18 (només a docència)

2.5. Previsió de captació d'altres entorns

-Llicenciats en ciències humanes i socials (Filologia, Arqueologia, Antropologia, Filosofia, Biblioteconomia).

-Titulats en Arquitectura, Belles Arts, Ciències de la Comunicació, Periodisme i Comunicació Audiovisual, Pedagogia.

-Professorat d'Educació Secundària.

-Professionals en exercici en els sector cultural privat i públic: tècnics de cultura, tècnics de patrimoni, arxivers, bibliotecaris, documentalistes; professionals de museus, galeries d'art, centres de documentació, centres d'interpretació, arxius de la imatge, etc.

-Professionals del sector del turisme cultural, gestors locals de turisme.

-Pla d'accions per captar alumnes d'altres llicenciatures o professionals:

La titulació, mitjançant la Comissió Acadèmica i el Comitè de Qualitat, ha de preveure un seguit d'accions per captar alumnes i professionals de perfil afí i no afí.

En serien **accions**:

- Organitzar jornades de Portes Obertes del Màster
- Organitzar jornades (interdisciplinars) sobre les relacions entre Patrimoni i Turisme, mitjançant la col·laboració de l'Escola de Turisme i el recolzament econòmic de la Conselleria de Turisme.
- Organitzar jornades (interdisciplinars) sobre les relacions Patrimoni-Restauració, amb la col·laboració del Departament de Química de la UIB.
- Organitzar una Jornada sobre el Màster al Col·legi de Llicenciats de Balears (Palma)
- Organitzar seminaris entorn de la Gestió del Patrimoni subvencionats per les institucions locals amb competències en aquest tema.
- Penjar a la pàgina web del Departament (subordinada a la de la UIB) un enllaç al Màster, tot incorporant els objectius, les competències, el pla formatiu, la relació de convenis de pràctiques. Fins i tot, dissenyar expressament un portal pel Màster (segons disponibilitat econòmica de la titulació i recolzament UIB).
- Publicitar el Màster en premsa (segons disponibilitat econòmica de la titulació i col·laboració del centre de Postgrau)
- Elaborar díptics sobre el Màster que es puguin lliurar: (en funció disponibilitat econòmica de la titulació i col·laboració del Centre de postgrau)
  - a museus, biblioteques, arxius, seccions de patrimoni dels Consells Insulars i del Govern Balear, centres de cultura, galeries d'art, fundacions culturals, regidories de cultura dels ajuntaments.
  - a la resta d'edificis i serveis de la UIB (Campus)
  - a les seus universitaris de Menorca i Eivissa
  - a empreses del sector turístic, de lleure i esplai,
  - a associacions de caire empresarial (mitjana i petita empresa), turística, d'assegurança.
- Informar del Màster a través de portals universitaris, com universia.es
- Informar del Màster mitjançant correu electrònic a les institucions culturals, turístiques i empresarials de les Illes, i oferir reunions amb els possibles interessats.
- Informar a les associacions d'estudiants universitaris del Màster

2.6. Objectius formatius, incloent-hi el perfil de competències

1.Objectius formatius de la titulació:

1. Formar **perfils professionals** orientats a la gestió del patrimoni cultural

2. Formar **perfils acadèmics** orientats al coneixement especialitzat del patrimoni cultural
3. Formar **perfils investigadors** orientats a la recuperació, anàlisi i interpretació del patrimoni cultural
4. Formar **perfils professionals** orientats a la tutela i protecció del patrimoni cultural
5. Analitzar i comprendre la relació entre el Patrimoni Cultural i el desenvolupament local

2. Competències transversals (del conjunt de titulacions)

1. Capacitat d'analitzar, relacionar, interpretar, sintetitzar i expressar informació
2. Habilitat per a transmetre els coneixements adquirits
3. Capacitat d'aplicar el coneixement teòric a la pràctica
4. Capacitat per adquirir nous coneixements, pensar amb iniciativa i trobar noves idees i solucions
5. Habilitat per utilitzar de forma crítica el coneixement
6. Capacitat d'organització, planificació i direcció
7. Capacitat d'aprenentatge i resolució de problemes de forma autònoma
8. Capacitat d'elaborar projectes i activitats
9. Habilitat per a coordinar i dirigir projectes i activitats
10. Habilitat per a aplicar projectes i activitats
11. Capacitat d'integració, coordinació o/i direcció de grups de treball i grups interdisciplinaris
12. Habilitat per utilitzar eines i tecnologies
13. Compromís ètic i social

3. Competències genèriques de la titulació

1. Compromís de tutela i respecte de la cultura i de les seves manifestacions materials i immaterials
2. Coneixements especialitzats per a exercir la professió
3. Coneixements especialitzats del Patrimoni Cultural
4. Coneixements especialitzats de la Història, la Història de l'Art i altres disciplines vinculades.
5. Coneixements especialitzats en anàlisi, investigació i interpretació del patrimoni
6. Coneixements especialitzats en gestió del patrimoni
7. Capacitat d'interrelacionar el patrimoni cultural amb el desenvolupament socioeconòmic i cultural local
8. Capacitat d'investigar temes de patrimoni cultural
9. Capacitat de gestionar el patrimoni en les seves diferents tipologies
10. Capacitat per a exercir la professió en els seus diferents nivells tècnics i formatius
11. Capacitat d'emetre informes i projectes tècnics especialitzats en patrimoni
12. Capacitat de coordinar i dirigir projectes vinculats al patrimoni
13. Capacitat per a dirigir institucions públiques i privades vinculades a la tutela i difusió del patrimoni en qualsevol dels seus vessants.

14. Capacitat per a participar, coordinar i dirigir grups interdisciplinaris vinculats al patrimoni
15. Capacitat per a assolir decisions tècniques entorn del patrimoni local
16. Capacitat d'elaborar i redactar monogràfics especialitzats en qualsevol aspecte del patrimoni
17. Capacitat de difondre la importància cultural i socioeconòmica del patrimoni
18. Habilitat per a comunicar, exposar i defensar oralment i per escrit idees, projectes, activitats, informes, documents i productes d'índole cultural
19. Habilitat per a dissenyar propostes entorn del patrimoni
20. Habilitat per a dissenyar projectes de gestió del patrimoni
21. Habilitat per a difondre el coneixement del patrimoni
22. Habilitat per a difondre la investigació i l'estudi entorn del patrimoni local
23. Habilitat per a gestionar la informació de fonts molt diverses
24. Habilitat per adquirir coneixements i capacitats per a programar i dissenyar activitats interpretatives incardinades en la gestió patrimonial

3. Competències específiques de la titulació:

1. Coneixements especialitzats del patrimoni documental i bibliogràfic
2. Coneixements especialitzats del patrimoni arqueològic
3. Coneixements especialitzats del patrimoni arquitectònic
4. Coneixements especialitzats del patrimoni moble
5. Coneixements especialitzats en altres tipologies patrimonials
6. Coneixements especialitzats en gestió del patrimoni
7. Coneixements bàsics en legislació sobre patrimoni
8. Coneixements bàsics en restauració del patrimoni
9. Coneixements especialitzats en documentació sobre patrimoni
10. Coneixement de mètodes, tècniques i instruments per a l'estudi i investigació del patrimoni
11. Capacitat d'organitzar propostes que vinculin la conservació del patrimoni amb el turisme sostenible
12. Capacitat per a dissenyar centres d'interpretació del patrimoni
13. Capacitat per a treballar en projectes museístics de caire cultural i artístic
14. Capacitat per a treballar en arxius, biblioteques i hemeroteques
15. Capacitat de dissenyar instruments de difusió del patrimoni
16. Capacitat d'inventariar i catalogar
17. Capacitat d'elaborar estudis preliminars sobre bens patrimonials
18. Capacitat d'elaborar projectes de turisme cultural
19. Habilitat per a difondre el valor socioeconòmic del patrimoni
20. Habilitat per a identificar i diagnosticar bens patrimonials
21. Habilitat per a dissenyar itineraris culturals
22. Habilitat per a fomentar interès social entorn del patrimoni
23. Habilitat per a manejar fonts documentals i bibliogràfiques
24. Habilitat per a manejar documentació museogràfica
25. Habilitat per a manejar documentació gràfica

26. Habilitat per a dissenyar bancs de dades i fitxes tècniques per a la catalogació, sistematització i divulgació del patrimoni

27. Habilitat per a la recerca i la divulgació de fonts d'informació i documentació

2.7. Estructura dels estudis i organització dels ensenyaments

2.7.1. Mòduls, matèries/assignatures (tipologia, crèdits i seqüència curricular)

-Nom de la titulació: **Màster en patrimoni cultural: investigació i gestió**

-Titulació de **120 crèdits ECTS distribuïts en 4 semestres, que corresponen a 5 mòduls i el Pràcticum i Treball fi de Màster**. S'ofereixen 24 assignatures (120 ECTS) + Pràcticum i Treball fi de Màster (30 ECTS).

-Del conjunt d'assignatures, 4 són obligatòries (20 ECTS) i la resta són optatives. També són obligatoris el Pràcticum i el Treball. Només el mòdul I és obligatori. La resta de mòduls són optatius, però tenen una coherència organitzativa, per la qual cosa el Pla de Tutories orientarà a l'alumne en la selecció.

-Per obtenir el títol, l'alumne haurà de cursar 90 ECTS (assignatures) + 30 ECTS (Pràcticum i Treball fi de Màster).

-Els tres primers semestres seran de docència de les assignatures. El quart i darrer serà de Pràcticum i Treball fi de Màster, què serà igualment tutoritzat. (Vid. 7.1. amb documentació adjunta de l'Oficina de convergència i Harmonització Europea de la UIB).

Curs	Nom assignatura i nom professor/a	Tipologia	Crèdits ECTS	Semestre	Mòdul
1	Introducció al patrimoni cultural. Dra. Catalina Cantarellas	Obligatòria	5	1	1
1	Seminaris entorn del patrimoni (conjunt de conferències i activitats impartits per professionals del tema. Amb finançament extern). Tutoritzada per 2 professors doctors del Màster	Obligatòria	5	1	1

1	Estudis preliminars per a la intervenció en el patrimoni (Edat Moderna). Dr. Andreu Villalonga	Optativa	5	1	2
1	Patrimoni marí arqueològic i etnològic. Dr. Víctor Guerrero	Optativa	5	1	3
1	La plàstica medieval a Mallorca. L'estudi històric com a fonament per a identificar i conèixer el patrimoni. Dra. Sebastiana Sabater	Optativa	5	1	3
1	Tècniques i mètodes històrico-artístics en la conservació i restauració de béns culturals. Dra. Mercè Gambús	Optativa	5	1	2
1	Museus d'història i centres de documentació. Models i experiències. Dr. Sebastià Serra	Optativa	5	1	3
1	Prospecció de l'arquitectura. Dr. Josep Morata	Optativa	5	1	3
1	Turisme i patrimoni cultural. Dr. Eduardo Carrero	Obligatòria	5	2	1
1	Plans de conservació i restauració. Dra. Catalina Genestar	Optativa	5	2	2
1	Patrimoni documental i història militar a l'Edat Moderna. Dr. Josep Juan	Optativa	5	2	5
1	Patrimoni fotogràfic: història, catalogació i difusió.	Optativa	5	2	3

	Dra. Maria Josep Mulet				
1	Gestió del patrimoni arqueològic. Dr. Manel Calvo	Obligatòria	5	2	1
1	Plans de divulgació del patrimoni. Dra. Miquela Forteza	Optativa	5	2	2
1	Patrimoni documental i institucions econòmiques medievals. Dr. Pau Cateura	Optativa	5	2	4
1	Historiografia de l'art i patrimoni. Dr. Francisco Falero	Optativa	5	2	5
2	Art i fotografia. Contactes i influències. Dr. Miquel Seguí	Optativa	5	1	5
2	Patrimoni i territori. Dra. Isabel Moll	Optativa	5	1	5
2	Patrimoni epigràfic i numismàtic. Dr. Enrique García Riaza	Optativa	5	1	4
2	Taller de paleografia (Edat Moderna) Dr. Miquel Deyà	Optativa	5	1	4
2	El viatger davant el patrimoni. L'acostament a les Balears des de finals del segle XIX a 1936. Dra. Francisca Lladó	Optativa	5	1	5
2	Urbanisme medieval. Fonts per a l'estudi de Ciutat de Mallorca (segles XIII-XV). Dra. Maria Barceló	Optativa	5	1	5
2	Taller de paleografia	Optativa	5	1	4

	(Medieval). Dr. Jaume Sastre				
2	Biblioteques i hemeroteques (Edat Contemporània). Dr. Antoni Marimon.	Optativa	5	1	4
2	PRACTICUM I TREBALL FI DE MÀSTER	Obligatori	30	2	6

2.7.2. Relació de matèries i activitats formatives en la qual s'indican les matèries obligatòries, les matèries optatives i les matèries pròpies de l'especialitat, si s'escau

Nom assignatura	Tipologia
-Introducció al patrimoni cultural	Obligatòria
-Seminaris entorn del patrimoni	Obligatòria
-Estudis preliminars per a la intervenció en el patrimoni (Edat Moderna).	Optativa
-Patrimoni marí arqueològic i etnològic.	Optativa
-La plàstica medieval a Mallorca. L'estudi històric com a fonament per a identificar i conèixer el patrimoni.	Optativa
-Tècniques i mètodes històrico-artístics en la conservació i restauració de béns culturals.	Optativa
-Museus d'història i centres de documentació. Models i experiències.	Optativa
-Prospecció de l'arquitectura	Optativa
-Turisme i patrimoni cultural	Obligatòria

-Plans de conservació i restauració	Optativa
-Patrimoni documental i història militar a l'Edat Moderna	Optativa
-Patrimoni fotogràfic: història, catalogació i conservació	Optativa
-Gestió del patrimoni arqueològic	Obligatòria
-Plans de divulgació del patrimoni	Optativa
-Patrimoni documental i institucions econòmiques medievals	Optativa
-Historiografia de l'art i patrimoni	Optativa
-Art i fotografia. Contactes i influències	Optativa
-Patrimoni i territori	Optativa
-Patrimoni epigràfic i numismàtic	Optativa
-Taller de paleografia (Edat Moderna)	Optativa
-El viatger davant el patrimoni. L'acostament a les Balears des de finals del segle XIX a 1936	Optativa
-Urbanisme medieval. Ciutat de Mallorca (segles XIII-XV)	Optativa
-Taller de paleografia (Medieval)	Optativa
-Biblioteques i hemeroteques (Edat Contemporània)	Optativa
PRACTICUM I TREBALL FI DE MASTER	Obligatori

2.7.3. Especificació de les característiques del pràcticum i de treball de fi d'estudis

-El pràcticum i el treball fi de Màster són activitats obligatòries. Suposen 30 crèdits ECTS, que s'obtidran mitjançant:

- Treball fi de Màster
- Pràctiques a institucions o empreses
- Tutories obligatòries (seguiment del treball i de les pràctiques)
- Altres activitats formatives: opcional

-Pràcticum:

Excepcionalment l'alumne serà exempt de les pràctiques i això ho decidirà la Comissió Acadèmica. Serien motius per no fer pràctiques unes càrregues familiars i laborals molt fortes i impediments de caire físic, malgrat la Comissió Acadèmica en col·laboració amb els diferents professors-tutors procuraran cercar solucions en benefici de l'aprenentatge de l'alumne.

El Pràcticum consisteix en realitzar activitats a institucions culturals i altres tasques a considerar, estarà tutelat per un equip docent o professor i inclou tutories obligatòries que es comptabilitzaran com a hores de temps presencial en el còmput dels crèdits ECTS.

Ja s'han signat convenis amb les institucions: Museu Espanyol d'Art Contemporani de la Fundació Joan March, Biblioteca Bartomeu March de la Fundació B. March, Fundació Coll Bardolet, Fundació Sa Nostra, Societat Arqueològica Lul·liana, Ajuntament de Calvià (Mallorca), Servei de Patrimoni i l'Arxiu d'Imatges del Consell de Menorca. Està previst i autoritzat la signatura amb el i l'Ajuntament de Palma (Biblioteca, Arxiu, Fundació Pilar i Joan Miró, centres culturals i associatius), la Conselleria de Cultura del Govern Balears (que inclou museus de Mallorca, Eivissa i Menorca, Biblioteca Pública de Mallorca, Biblioteca de Maó, Arxiu del Regne de Mallorca). Es preveu així mateix la signatura amb la Fundació "la Caixa".

S'ha decidit establir uns mateix criteri per a tots els convenis, que només varia en el nombre d'estudiants admesos (entre 1 i 5, segons el volum d'institucions a cada conveni).

Tots els convenis obliguen a:

- Pràctiques mínimes de 240 h i màximes de 420 h repartides en un semestre i horari a convenir entre les dues parts.
- Un responsable tutor per a cada institució i un professor-tutor.
- Les pràctiques representen 20 crèdits ECTS.

La titulació, a través del professor-tutor o equip docent del conjunt de pràctiques i de les reunions amb els respectius professors-tutors de cada institució i responsables-tutors de cada institució, farà reunions periòdiques (com a mínim dos: al començament i finalització de les pràctiques) per coordinar el tipus de tasca a desenvolupar i garantir l'assoliment de les competències transversals, genèriques i específiques. La Comissió Acadèmica i el Comitè de Qualitat rebran els informes i el registre d'incidències.

-Pràcticum. Competències específiques:

- Coneixements de la gestió en patrimoni artístic, documental i arqueològic (segons la institució on es fan les pràctiques)
- Coneixements especialitzats en patrimoni artístic, documental i arqueològic (segons la institució on es fan les pràctiques)
- Capacitat d'inventariar i catalogar
- Habilitat per desenvolupar-se en gestió patrimonial: estudis preliminars, disseny de projectes, disseny d'instruments de difusió.

-Pràcticum. Competències genèriques:

- Capacitat d'aplicar el coneixement teòric a la pràctica
- Capacitat de desenvolupar una feina en equip
- Capacitat d'adquirir nous coneixements
- Capacitat d'organitzar, planificar i dirigir
- Habilitat per coordinar en equip multidisciplinari
- Habilitat per utilitzar eines i tecnologies
- Compromís ètic i social

-Treball Fi de Màster:

Serà un treball autònom i personal o bé en grup, tutelat per un professor o equip docent, amb tutories obligatòries, que es lliurarà per escrit o es defensarà oralment, segons recomani la Comissió Acadèmica.

El treball Fi de Màster suposa 10 crèdits ECTS.

El treball ha de proporcionar l'evidència que l'estudiant ha obtingut els coneixements, habilitats i capacitats establertes a les directrius de la titulació, és a dir, que demostrï competències per a continuar una línia d'investigació (que connectaria amb els programes de doctorat) o/i per a exercir tasques laborals entorn de la gestió del patrimoni.

També es valorarà l'assoliment de competències genèriques: capacitat per fer-se entendre, capacitat per aplicar els coneixements a la pràctica, capacitat per fer feina en equip, domini de la seva àrea, capacitat per redactar informes, etc.. que són les competències genèriques més valorades per les empreses i institucions de les Illes (vid. Esperança Cifre et al., *Les competències genèriques i els titulats universitaris a les illes Balears*, Palma, UIB, 2006).

Així mateix, altres competències com:

- Coneixement de tècniques de redacció i de presentació en públic
- Coneixement d'instruments metodològics
- Habilitat per divulgar conceptes adquirits i originalitat per introduir nous
- Capacitat de recerca, anàlisi i síntesi de la informació
- Habilitat per aplicar coneixements i utilitzar eines instrumentals i tecnològiques.
- Control bibliogràfic

Per tant:

Descriptors:

El Pràcticum i Fi de Màster es concentren al segon any i al segon semestre. No es vinculen a cap itinerari específic.

Suposen una càrrega docent total de 250 h.

Inclouen (professorat):

- Treball Fi de Màster:
  - Tutories obligatòries individuals
  - Sessions de treball en grup gran i en grup petit

-Pràcticum:

- Tutories obligatòries individuals
- Sessions de treballs en grup gran i petit
- Coordinació amb els tutors-responsables de cada institució

-Inclouen (estudiant):

-Treball Fi de Màster:

- 10 crèdits ECTS, què suposa 250 h:
- 25% Hores de treball presencial i avaluació:
  - Tutories individuals
  - Sessions de treball en grup gran i petit
  - Defensa del treball
- 75% Hores de treball autònom

-Pràcticum:

- 20 crèd. ECTS, què suposa 500h:
- % Hores de treball presencial:
  - Activitats en institució: entre 240 i 420 h/semestre
  - Tutories obligatòries individuals
  - Sessions de treball en grup gran i petit
- % Hores de treball autònom: depèn de % dedicat a la institució. Cada cas serà diferent.

2.8. Planificació de les matèries i/o assignatures. Guia docent

2.8.1. Objectius específics d'aprenentatge

-Totes les assignatures de la titulació preparen per a assolir les competències transversals (del conjunt de titulacions).

-Totes les assignatures de la titulació preparen per assolir les competències genèriques de la titulació.

-Vinculació assignatures – competències específiques:

1. Assignatura: **Introducció al patrimoni cultural**
5 ECTS

Tipologia: Obligatòria

Núm. competència – Nom de les competències específiques

2. Coneixements especialitzats del patrimoni arqueològic
3. Coneixements especialitzats del patrimoni arquitectònic
4. Coneixements especialitzats del patrimoni moble
5. Coneixements especialitzats en altres tipologies patrimonials
6. Coneixements especialitzats en gestió del patrimoni

- 7. Coneixements bàsics en legislació sobre patrimoni
- 10. Coneixement de mètodes, tècniques i instruments per a l'estudi i investigació del patrimoni
- 11. Capacitat d'organitzar propostes que vinculin la conservació del patrimoni amb el turisme sostenible
- 12. Capacitat per a dissenyar centres d'interpretació del patrimoni
- 15. Capacitat de dissenyar instruments de difusió del patrimoni
- 19. Habilitat per a difondre el valor socioeconòmic del patrimoni
- 20. Habilitat per a identificar i diagnosticar bens patrimonials
- 21. Habilitat per a dissenyar itineraris culturals
- 22. Habilitat per a fomentar interès social entorn del patrimoni

- 2. Assignatura: **Turisme i patrimoni cultural**
5 ECTS

Tipologia: Obligatòria

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 2. Coneixements especialitzats del patrimoni arqueològic
- 3. Coneixements especialitzats del patrimoni arquitectònic
- 5. Coneixements especialitzats en altres tipologies patrimonials
- 6. Coneixements especialitzats en gestió del patrimoni
- 7. Coneixements bàsics en legislació sobre patrimoni
- 11. Capacitat d'organitzar propostes que vinculin la conservació del patrimoni amb el turisme sostenible
- 12. Capacitat per a dissenyar centres d'interpretació del patrimoni
- 13. Capacitat per a treballar en projectes museístics de caire cultural i artístic
- 15. Capacitat de dissenyar instruments de difusió del patrimoni
- 18. Capacitat d'elaborar projectes de turisme cultural
- 19. Habilitat per a difondre el valor socioeconòmic del patrimoni
- 21. Habilitat per a dissenyar itineraris culturals
- 22. Habilitat per a fomentar interès social entorn del patrimoni

- 3. Assignatura: **Gestió del patrimoni arqueològic**
5 ECTS

Tipologia: Obligatòria

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 2. Coneixements especialitzats del patrimoni arqueològic
- 6. Coneixements especialitzats en gestió del patrimoni
- 7. Coneixements bàsics en legislació sobre patrimoni
- 10. Coneixement de mètodes, tècniques i instruments per a l'estudi i investigació del patrimoni
- 11. Capacitat d'organitzar propostes que vinculin la conservació del patrimoni amb el turisme sostenible
- 12. Capacitat per a dissenyar centres d'interpretació del patrimoni
- 15. Capacitat de dissenyar instruments de difusió del patrimoni
- 16. Capacitat d'inventariar i catalogar

- 18. Capacitat d'elaborar projectes de turisme cultural
- 19. Habilitat per a difondre el valor socioeconòmic del patrimoni
- 20. Habilitat per a identificar i diagnosticar bens patrimonials
- 22. Habilitat per a fomentar interès social entorn del patrimoni
- 26. Habilitat per a dissenyar bancs de dades i fitxes tècniques per a la catalogació, sistematització i divulgació del patrimoni

4. Assignatura: **Seminaris entorn del patrimoni**

5 ECTS

Tipologia: Obligatòria

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 4. Coneixements especialitzats del patrimoni moble
- 5. Coneixements especialitzats en altres tipologies patrimonials
- 6. Coneixements especialitzats en gestió del patrimoni
- 7. Coneixements bàsics en legislació sobre patrimoni
- 11. Capacitat d'organitzar propostes que vinculin la conservació del patrimoni amb el turisme sostenible
- 12. Capacitat per a dissenyar centres d'interpretació del patrimoni
- 18. Capacitat d'elaborar projectes de turisme cultural
- 19. Habilitat per a difondre el valor socioeconòmic del patrimoni
- 22. Habilitat per a fomentar interès social entorn del patrimoni

5. Assignatura: **Estudis preliminars per a la intervenció en el patrimoni (Edat Moderna)**

5 ECTS

Tipologia: Optativa

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 3. Coneixements especialitzats del patrimoni arquitectònic
- 4. Coneixements especialitzats del patrimoni moble
- 9. Coneixements especialitzats en documentació sobre patrimoni
- 10. Coneixement de mètodes, tècniques i instruments per a l'estudi i investigació del patrimoni
- 13. Capacitat per a treballar en projectes museístics de caire cultural i artístic
- 15. Capacitat de dissenyar instruments de difusió del patrimoni
- 16. Capacitat d'inventariar i catalogar
- 17. Capacitat d'elaborar estudis preliminars sobre bens patrimonials
- 20. Habilitat per a identificar i diagnosticar bens patrimonials
- 23. Habilitat per a manejar fonts documentals i bibliogràfiques
- 24. Habilitat per a manejar documentació museogràfica
- 26. Habilitat per a dissenyar bancs de dades i fitxes tècniques per a la catalogació, sistematització i divulgació del patrimoni
- 27. Habilitat per a la recerca i la divulgació de fonts d'informació i documentació

6. Assignatura: **Tècniques i mètodes històrico-artístics en la conservació i restauració de béns culturals**

5 ECTS

Tipologia: Optativa

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 3. Coneixements especialitzats del patrimoni arquitectònic
- 4. Coneixements especialitzats del patrimoni moble
- 5. Coneixements especialitzats en altres tipologies patrimonials
- 6. Coneixements especialitzats en gestió del patrimoni
- 7. Coneixements bàsics en legislació sobre patrimoni
- 10. Coneixement de mètodes, tècniques i instruments per a l'estudi i investigació del patrimoni
- 13. Capacitat per a treballar en projectes museístics de caire cultural i artístic
- 17. Capacitat d'elaborar estudis preliminars sobre bens patrimonials
- 24. Habilitat per a manejar documentació museogràfica
- 26. Habilitat per a dissenyar bancs de dades i fitxes tècniques per a la catalogació, sistematització i divulgació del patrimoni

7. Assignatura: **Plans de conservació i restauració**

5 ECTS

Tipologia: Optativa

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 3. Coneixements especialitzats del patrimoni arquitectònic
- 4. Coneixements especialitzats del patrimoni moble
- 5. Coneixements especialitzats en altres tipologies patrimonials
- 6. Coneixements especialitzats en gestió del patrimoni
- 8. Coneixements bàsics en restauració del patrimoni
- 17. Capacitat d'elaborar estudis preliminars sobre bens patrimonials
- 22. Habilitat per a fomentar interès social entorn del patrimoni
- 26. Habilitat per a dissenyar bancs de dades i fitxes tècniques per a la catalogació, sistematització i divulgació del patrimoni

8. Assignatura: **Plans de divulgació del patrimoni**

5 ECTS

Tipologia: Optativa

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 11. Capacitat d'organitzar propostes que vinculin la conservació del patrimoni amb el turisme sostenible
- 12. Capacitat per a dissenyar centres d'interpretació del patrimoni
- 13. Capacitat per a treballar en projectes museístics de caire cultural i artístic
- 15. Capacitat de dissenyar instruments de difusió del patrimoni
- 18. Capacitat d'elaborar projectes de turisme cultural
- 19. Habilitat per a difondre el valor socioeconòmic del patrimoni
- 21. Habilitat per a dissenyar itineraris culturals

- 22. Habilitat per a fomentar interès social entorn del patrimoni
- 26. Habilitat per a dissenyar bancs de dades i fitxes tècniques per a la catalogació, sistematització i divulgació del patrimoni

- 9. Assignatura: **La plàstica medieval a Mallorca. L'estudi històric com a fonament per a identificar i conèixer el patrimoni**
5 ECTS
Tipologia: Optativa

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 4. Coneixements especialitzats del patrimoni moble
- 9. Coneixements especialitzats en documentació sobre patrimoni
- 10. Coneixement de mètodes, tècniques i instruments per a l'estudi i investigació del patrimoni
- 13. Capacitat per a treballar en projectes museístics de caire cultural i artístic
- 15. Capacitat de dissenyar instruments de difusió del patrimoni
- 16. Capacitat d'inventariar i catalogar
- 17. Capacitat d'elaborar estudis preliminars sobre bens patrimonials
- 20. Habilitat per a identificar i diagnosticar bens patrimonials
- 23. Habilitat per a manejar fonts documentals i bibliogràfiques
- 24. Habilitat per a manejar documentació museogràfica
- 26. Habilitat per a dissenyar bancs de dades i fitxes tècniques per a la catalogació, sistematització i divulgació del patrimoni
- 27. Habilitat per a la recerca i la divulgació de fonts d'informació i documentació

- 10. Assignatura: **Prospecció de l'arquitectura**
5 ECTS
Tipologia: Optativa

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 3. Coneixements especialitzats del patrimoni arquitectònic
- 9. Coneixements especialitzats en documentació sobre patrimoni
- 10. Coneixement de mètodes, tècniques i instruments per a l'estudi i investigació del patrimoni
- 20. Habilitat per a identificar i diagnosticar bens patrimonials
- 23. Habilitat per a manejar fonts documentals i bibliogràfiques
- 25. Habilitat per a manejar documentació gràfica
- 26. Habilitat per a dissenyar bancs de dades i fitxes tècniques per a la catalogació, sistematització i divulgació del patrimoni

- 11. Assignatura: **Patrimoni marí arqueològic i etnològic**
5 ECTS
Tipologia: Optativa

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 2. Coneixements especialitzats del patrimoni arqueològic
- 5. Coneixements especialitzats en altres tipologies patrimonials
- 7. Coneixements bàsics en legislació sobre patrimoni
- 10. Coneixement de mètodes, tècniques i instruments per a l'estudi i investigació del patrimoni
- 11. Capacitat d'organitzar propostes que vinculin la conservació del patrimoni amb el turisme sostenible
- 12. Capacitat per a dissenyar centres d'interpretació del patrimoni
- 20. Habilitat per a identificar i diagnosticar bens patrimonials
- 25. Habilitat per a manejar documentació gràfica
- 26. Habilitat per a dissenyar bancs de dades i fitxes tècniques per a la catalogació, sistematització i divulgació del patrimoni

12. Assignatura: **Patrimoni fotogràfic: història, catalogació i difusió**
5 ECTS
Tipologia: Optativa

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 1. Coneixements especialitzats del patrimoni documental i bibliogràfic
- 4. Coneixements especialitzats del patrimoni moble
- 6. Coneixements especialitzats en gestió del patrimoni
- 9. Coneixements especialitzats en documentació sobre patrimoni
- 10. Coneixement de mètodes, tècniques i instruments per a l'estudi i investigació del patrimoni
- 13. Capacitat per a treballar en projectes museístics de caire cultural i artístic
- 15. Capacitat de dissenyar instruments de difusió del patrimoni
- 16. Capacitat d'inventariar i catalogar
- 20. Habilitat per a identificar i diagnosticar bens patrimonials
- 25. Habilitat per a manejar documentació gràfica
- 26. Habilitat per a dissenyar bancs de dades i fitxes tècniques per a la catalogació, sistematització i divulgació del patrimoni

13. Assignatura: **Museus d'història i centres de documentació. Models i experiències**
5 ECTS

Tipologia: Optativa

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 1. Coneixements especialitzats del patrimoni documental i bibliogràfic
- 10. Coneixement de mètodes, tècniques i instruments per a l'estudi i investigació del patrimoni
- 11. Capacitat d'organitzar propostes que vinculin la conservació del patrimoni amb el turisme sostenible
- 12. Capacitat per a dissenyar centres d'interpretació del patrimoni
- 13. Capacitat per a treballar en projectes museístics de caire cultural i artístic
- 14. Capacitat per a treballar en arxius, biblioteques i hemeroteques

- 15. Capacitat de dissenyar instruments de difusió del patrimoni
- 18. Capacitat d'elaborar projectes de turisme cultural
- 19. Habilitat per a difondre el valor socioeconòmic del patrimoni
- 23. Habilitat per a manejar fonts documentals i bibliogràfiques

- 14. Assignatura: **Patrimoni documental i història militar a l'Edat Moderna**
5 ECTS
Tipologia: Optativa

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 1. Coneixements especialitzats del patrimoni documental i bibliogràfic
- 9. Coneixements especialitzats en documentació sobre patrimoni
- 10. Coneixement de mètodes, tècniques i instruments per a l'estudi i investigació del patrimoni
- 14. Capacitat per a treballar en arxius, biblioteques i hemeroteques
- 23. Habilitat per a manejar fonts documentals i bibliogràfiques
- 27. Habilitat per a la recerca i la divulgació de fonts d'informació i documentació

- 15. Assignatura: **Patrimoni documental i institucions econòmiques medievals**
5 ECTS
Tipologia: Optativa

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 1. Coneixements especialitzats del patrimoni documental i bibliogràfic
- 9. Coneixements especialitzats en documentació sobre patrimoni
- 10. Coneixement de mètodes, tècniques i instruments per a l'estudi i investigació del patrimoni
- 14. Capacitat per a treballar en arxius, biblioteques i hemeroteques
- 23. Habilitat per a manejar fonts documentals i bibliogràfiques
- 27. Habilitat per a la recerca i la divulgació de fonts d'informació i documentació

- 16. Assignatura: **Patrimoni epigràfic i numismàtic**
5 ECTS
Tipologia: Optativa

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 1. Coneixements especialitzats del patrimoni documental i bibliogràfic
- 2. Coneixements especialitzats del patrimoni arqueològic
- 9. Coneixements especialitzats en documentació sobre patrimoni
- 10. Coneixement de mètodes, tècniques i instruments per a l'estudi i investigació del patrimoni
- 14. Capacitat per a treballar en arxius, biblioteques i hemeroteques
- 20. Habilitat per a identificar i diagnosticar bens patrimonials
- 23. Habilitat per a manejar fonts documentals i bibliogràfiques
- 27. Habilitat per a la recerca i la divulgació de fonts d'informació i documentació

17. Assignatura: **Taller de paleografia (Medieval)**

5 ECTS

Tipologia: Optativa

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 1. Coneixements especialitzats del patrimoni documental i bibliogràfic
- 9. Coneixements especialitzats en documentació sobre patrimoni
- 10. Coneixement de mètodes, tècniques i instruments per a l'estudi i investigació del patrimoni
- 14. Capacitat per a treballar en arxius, biblioteques i hemeroteques
- 23. Habilitat per a manejar fonts documentals i bibliogràfiques
- 27. Habilitat per a la recerca i la divulgació de fonts d'informació i documentació

18. Assignatura: **Taller de paleografia (Edat Moderna)**

5 ECTS

Tipologia: Optativa

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 1. Coneixements especialitzats del patrimoni documental i bibliogràfic
- 9. Coneixements especialitzats en documentació sobre patrimoni
- 10. Coneixement de mètodes, tècniques i instruments per a l'estudi i investigació del patrimoni
- 14. Capacitat per a treballar en arxius, biblioteques i hemeroteques
- 23. Habilitat per a manejar fonts documentals i bibliogràfiques
- 27. Habilitat per a la recerca i la divulgació de fonts d'informació i documentació

19. Assignatura: **Biblioteques i hemeroteques (Edat Contemporània)**

5 ECTS

Tipologia: Optativa

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 1. Coneixements especialitzats del patrimoni documental i bibliogràfic
- 10. Coneixement de mètodes, tècniques i instruments per a l'estudi i investigació del patrimoni
- 14. Capacitat per a treballar en arxius, biblioteques i hemeroteques
- 20. Habilitat per a identificar i diagnosticar bens patrimonials
- 23. Habilitat per a manejar fonts documentals i bibliogràfiques
- 27. Habilitat per a la recerca i la divulgació de fonts d'informació i documentació

20. Assignatura: **Patrimoni i territori**

5 ECTS

Tipologia: Optativa

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 3. Coneixements especialitzats del patrimoni arquitectònic
- 7. Coneixements bàsics en legislació sobre patrimoni

- 10. Coneixement de mètodes, tècniques i instruments per a l'estudi i investigació del patrimoni
- 11. Capacitat d'organitzar propostes que vinculin la conservació del patrimoni amb el turisme sostenible
- 19. Habilitat per a difondre el valor socioeconòmic del patrimoni

21. Assignatura: **Historiografia de l'art i patrimoni**
5 ECTS
Tipologia: Optativa

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 10. Coneixement de mètodes, tècniques i instruments per a l'estudi i investigació del patrimoni
- 13. Capacitat per a treballar en projectes museístics de caire cultural i artístic
- 24. Habilitat per a manejar documentació museogràfica

22. Assignatura: **Art i fotografia. Contactes i influències**
5 ECTS
Tipologia: Optativa

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 4. Coneixements especialitzats del patrimoni moble
- 13. Capacitat per a treballar en projectes museístics de caire cultural i artístic
- 24. Habilitat per a manejar documentació museogràfica
- 25. Habilitat per a manejar documentació gràfica

23. Assignatura: **El viatger davant el patrimoni. L'acostament a les Balears des de finals del segle XIX a 1936**
5 ECTS
Tipologia: Optativa

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 5. Coneixements especialitzats en altres tipologies patrimonials
- 9. Coneixements especialitzats en documentació sobre patrimoni
- 23. Habilitat per a manejar fonts documentals i bibliogràfiques
- 25. Habilitat per a manejar documentació gràfica
- 27. Habilitat per a la recerca i la divulgació de fonts d'informació i documentació

24. Assignatura: **Urbanisme medieval. Fonts per a l'estudi de Ciutat de Mallorca (segles XIII-XV)**
5 ECTS
Tipologia: Optativa

Núm. competència – Nom de les competències específiques

- 3. Coneixements especialitzats del patrimoni arquitectònic

- 9. Coneixements especialitzats en documentació sobre patrimoni
- 10. Coneixement de mètodes, tècniques i instruments per a l'estudi i investigació del patrimoni
- 23. Habilitat per a manejar fonts documentals i bibliogràfiques
- 25. Habilitat per a manejar documentació gràfica
- 27. Habilitat per a la recerca i la divulgació de fonts d'informació i documentació

2.8.2. Enfocament metodològic docent: activitats d'aprenentatge i valoració en unitats ECTS

Es proposen dos tipus d'assignatures: A) De caire més teòric i B) De caire més pràctic.

-Assignatures tipus A:

<i>Metodologia d'aprenentatge pres.alum</i>	<i>Tipologia d'agrupació</i>	<i>Perc. hor. treball</i>
-Classe magistral	Grup gran	30%
	Grup mitjà	30%
-Seminaris	Grup gran	5%
	Grup mitjà	5%
-Pràctiques a l'aula	Grup gran	5%
	Grup mitjà	5%
-Altres activitats (sortides...)	Grup gran	5%
	Grup mitjà	5%
-Tutories	Grup petit	10%

-Assignatures tipus B:

<i>Metodologia d'aprenentatge pres.alu</i>	<i>Tipologia d'agrupació</i>	<i>Perc. hor. treball</i>
-Classe magistral	Grup gran	15%
	Grup mitjà	15%
-Pràctiques a l'aula	Grup gran	30%
	Grup mitjà	30%

-Tutories

Grup petit

10%

2.8.3. Criteri i mètodes d'avaluació

Els criteris d'avaluació, els instruments avaluatius i els criteris de qualificació es concretaran per a cada assignatura, s'especificaran en el programa i seran públics.

L'avaluació es pot organitzar mitjançant contracte: a coordinar entre el professor i l'alumne segons disponibilitat horària de l'alumne, càrregues familiars i laborals, etc. És a dir: es podran dissenyar itineraris específics d'avaluació pels alumnes amb càrregues familiar i laborals o per alumnes determinats.

Per això mateix, s'afavorirà l'avaluació continuada presencial i no presencial.

De les 19 setmanes/semestre, 15 es destinen a docència i 4 a avaluació. L'avaluació es podrà fer al llarg del semestre o es destinaran sense interrupcions les 4 setmanes. Dependrà de la disponibilitat de les aules i de l'horari del docent.

Hi haurà un temps d'avaluació amb tota la classe (grup gran i grup mitjà) i un temps d'avaluació en grup petit (vid. 7.1. amb la documentació adjunta facilitada per l'Oficina de Convergència i harmonització europea).

En termes generals,

-són criteris avaluatius:

- Domini de les competències específiques de cada assignatura
- Interès demostrat al llarg de l'assignatura
- Control bibliogràfic i de fonts
- Raonament argument dels temes
- Control terminològic especialitzat
- Domini de les competències genèriques de la titulació
- Comprensió i expressió de significats vinculats a les matèries
- Aplicació de coneixements teòrics de la matèria a qüestions pràctiques de la matèria: resolució de casis, diagnòstic
- Capacitat de recerca anàlisi, síntesi i difusió de la informació
- Coherència en l'exposició de l'argumentació
- Rigurositat en el plantejament de casos

-són instruments avaluatius:

-Examen: presentació per escrit o oral (cada assignatura ho determina): de resposta múltiple, de identificació i diagnòstic, de desenvolupament temàtic, d'estudi de casos, etc.

-Exposició a classe: un petit grup exposa davant grup gran

-Lliurament de material: comentaris de text, lectures dirigides, recerca de fonts i bibliogràfic

-Tutoria en petit grup per garantir l'exposició a classe en grup gran

-criteris de qualificació: cada assignatura establirà els seus propis criteris mitjançant assignació d'un percentatge a cada instrument avaluatiu.

2.8.4. Recursos per a l'aprenentatge

Es faran públics a través de la web de la UIB i de la col·laboració de Campus Extens la planificació i descriptors de cada assignatura (Prerequisits, nombre de crèdits ECTS, competències, continguts o programa, metodologia i pla de treball de l'estudiant, criteris d'avaluació, etc.).

En conseqüència, totes les assignatures inclouran –i es farà públic- bibliografia bàsica i complementària. Els professors podran penjar a Campus Extens el material per a la preparació i realització dels seminaris i de les activitats d'aprenentatge (articles, imatges, documents, etc.), així com material avaluatiu.

2.8.5. Idiomes en què s'imparteix

A criteri de cada professor, les assignatures s'impartiran en català o en castellà.

2.9. Pràctiques externes i activitats per a desenvolupar en organismes col·laboradors (cal adjuntar convenis de col·laboració, signats abans del 3 de novembre de 2006)

En aquesta fase del procés de sol·licitud d'autorització del Màster, i segons assenyala l'article 12 (BOIB 173), **s'adjunta el corresponent document de la institució de compromís a participar en el Màster, en el cas que s'autoritzi:**

-**Museu de Mallorca**. Signat: Joana M. Palou Sampol, directora.

-**Centre de Cultura SA NOSTRA** (Fundació SA NOSTRA). Signat: Andreu Ramis Puig-gròs, director gerent.

-**Museu d'Art espanyol contemporani** (Fundación Juan March). Signat: Catalina Ballester, directora.

Altres institucions interessades, pendents del document de compromís i de posterior signatura de conveni són:

-Societat Arqueològica Lul·liana, Museu de Menorca, Ajunt. Palma, Fund.B.March

-Museu Arqueològic d'Eivissa, Biblioteques públiques de Maó i Mallorca,

-Patrimoni Històric. Consells de Menorca, Mallorca, Eivissa-Formentera,

-Arxius del so i de la imatge de Mallorca i Menorca. Consells de Mall. i Men.

-A data 25 de març 2007 s'han signat convenis amb les institucions: Museu Espanyol d'Art Contemporani de la Fundació Joan March, Biblioteca Bartomeu March de la Fundació B. March, Fundació Coll Bardolet, Fundació Sa Nostra, Societat Arqueològica Lul·liana, Ajuntament de Calvià (Mallorca), Servei de Patrimoni i l'Arxiu d'Imatges del Consell de Menorca. Està previst i autoritzat la signatura amb i l'Ajuntament de Palma (Biblioteca, Arxiu, Fundació Pilar i Joan Miró, centres culturals i associatius) i la Conselleria de Cultura del Govern Balear (inclou museus de Mallorca, Eivissa i Menorca, Biblioteca Pública de Mallorca, Biblioteca de Maó, Arxiu del Regne de Mallorca). Es preveu la signatura amb la Fundació "la Caixa".

2.10. Mobilitat dels estudiants

No se contempla, perquè no és un màster interuniversitari.

2.11. En el cas d'estudis de doctorat

2.11.1. Planificació, programació i desenvolupament de la formació investigadora, amb referència als cursos, seminaris i/o activitats formatives en què s'articula el programa, si s'escau.

El Màster possibilita l'accés a dos doctorats: Història de l'Art i Història, dins del Programa de Postgrau d'Humanitats i Ciències Socials.

La normativa de la UIB assenyalava les condicions d'accés. Si els alumnes provenen del Màster en Patrimoni, l'accés al programa de doctorat serà directe; si provenen d'altres estudis, la Comissió Acadèmica estudiarà, convalidarà i personalitzarà cada cas, si s'escau.

Un cop admès l'alumne en el doctorat per part de la Comissió d'Admissió se li adjudicarà un tutor, el qual haurà de fer el seguiment de la recerca i orientar al doctorant fins a la lectura de la tesi. El tutor serà anomenat a partir de la línia d'investigació proposada pel doctorant i serà un professor vinculat a aquesta línia.

-Seguiment del tutor: objectius

- Avaluació inicial dels coneixements i tècniques d'investigació del doctorant amb la finalitat de que iniciï el pla d'investigació individual pròpia del doctorat i solucioni les llacunes que es detectin.

- Orientació bibliogràfica i sobre fonts documentals.

- Supervisió i correcció de la metodologia proposada pel doctorant.

- Vincular el projecte amb la situació de la seva línia de recerca amb referència als àmbits nacional i internacional.

- Informar periòdicament al doctorant dels symposiums, congressos i seminaris relacionats amb el tema de la investigació.

- Integrar, si escau, al doctorant en un grup d'investigació amb un doble objectiu:

1º) captació de recursos per dur a termini la investigació

2º) difusió dels primers resultats.

El Departament compta amb dues revistes corresponents a les seccions d'Història i Història de l'Art: *Mayurqa* i *Guillem Sagrera*. Hi ha col·laboracions amb publicacions periòdiques especialitzades d'àmbit local, nacional i internacional per tal de que els treballs importants dels doctorands es publiquin a revistes de fora la Universitat de les Illes Balears.

-Seguiment i supervisió del Departament:

-Anualment el tutor, després d'avaluar els progressos del doctorant en la recerca, emetrà un informe detallat a la Comissió de Doctorat recollint els resultats.

-Defensa de la tesi:

- Conclosa la investigació i previ informe favorable del tutor, la Comissió de Doctorat podrà autoritzar la defensa pública de la tesi, donant així per finalitzat el període de Doctorat.

-Recursos a disposició del doctorant:

-Recursos del Departament:

-Laboratori de prehistòria i arqueologia on es du a termini la datació, restauració i conservació de materials procedents de les excavacions desenvolupades pels professors i alumnes de l'àrea de coneixement. A la vegada es desenvolupen en aquest laboratori les pràctiques de les assignatures de grau i postgrau.

-Instal·lacions del CEDOC (Centre de Documentació Contemporània) amb fons per a l'anàlisi, tractament i digitalització de la documentació d'època contemporània (segles XIX i XX), especialment l'hemeroteca.

-Laboratori d'audiovisuals amb un important fons de material cinematogràfic i fotogràfic.

-Documentació relacionada amb inventaris i catalogacions de béns patrimonials, elaborats –parcial o totalment- per membres del departament: inventari dels béns mobles de l'Església, de cases de possessió de Mallorca, catàleg de protecció dels edificis històrics (inserir dins el Pla General d'Ordenació Urbana de Palma de Mallorca).

-Recursos de la UIB:

-Xarxa de biblioteques amb el seu fondo antic procedent de donacions particulars.

-Arxiu de la UIB, on es localitza la documentació de l'antiga Universitat Literària de Mallorca i altres fons adquirits per compra o cedit per donació.

-Servei de préstec interbibliotecari.

-Recursos externs a la UIB però accessibles als doctorands per via de conveni:

-Fons dipositats a qualsevol centre dependent de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esports del Govern de les Illes Balears: Arxiu del Regne de Mallorca, Museu de Mallorca, Biblioteca Pública de Palma de Mallorca, Biblioteca i Arxiu de Maó, Museu de Menorca, Museu d'Eivissa-Formentera...

-Biblioteca i arxiu del Parlament de les Illes Balears.

-Biblioteca i arxiu del Consell Insular de Mallorca amb especial importància de fons com la Biblioteca Artesana, Fons Gabriel Alomar, Fons Forteza Rey i Biblioteca Alemany.

-Arxius d'imatge dels Consells de Mallorca, Menorca i Eivissa-Formentera.

-Arxius municipals de les Balears amb especial importància del de Palma.
-Arxius Capitular i Diocesà.
-Fons de fundacions i entitats privades amb convenis amb la UIB: Biblioteca del Museu Espanyol d'Art Contemporani, Fundació Joan March; Biblioteca de la Fundació B. March, etc.

2.11.2. Menció dels objectius i les línies d'investigació

Objectius:

Formar competències per a la investigació en Història i Història de l'art
Aplicar les competències a les línies d'investigació
Iniciació i aprofundiment en la investigació històrica i en la investigació historicoartística
Iniciació i aprofundiment en la investigació del patrimoni cultural

Llistat línies d'investigació:

Arqueologia de l'arquitectura
Arquitectura i urbanisme època contemporània
Art contemporani (segona meitat del s. XX-XXI)
Art contemporani (XIX-XX)
Art del Renaixement i del Barroc
Art a les Balears (segles XIX-XX)
Art i arquitectura dels creadors marginals
Catalogació del Patrimoni cultural
Història de l'art universal
Història de l'art a les Illes Balears
Història de l'art a la baixa Edat Mitjana
Història de l'art a la Corona d'Aragó
Història de la fotografia
Patrimoni documental i fotogràfic
Patrimoni cultural
Pintura i escultura època gòtica
Patrimoni historicoartístic: restauració, avaluació, interpretació i divulgació

Pintura i escultura època contemporànies
Teoria de l'art i l'arquitectura contemporània

Adaptacions humanes en ecosistemes insulars
Arqueologia i etnologia nàutica
La ciutat hispanoromana: epigrafia, societat i administració
Colonitzacions preromanes
La construcció dels discursos identitaris a l'Europa contemporània
Diplomàcia i dret de guerra en el món indígena romà de la Península Ibèrica
La Guerra de Successió a la Corona d'Espanya: conflicte internacional i repercussions a les illes Balears
Gestió del Patrimoni Arqueològic
Historiografia grega
Història de la cultura i de les mentalitats
Història de les èlits
Història de la societat a l'antic règim
Història de les Illes Balears
Història universal
Història de la defensa: el seu impacte monumental, urbanístic i documental a les Illes Balears
Història dels mitjans de comunicació, la seva realitat actual i perspectives de futur
Història del turisme
Els moviments migratoris a l'època contemporània
Nàutica prehistòrica i protohistòrica
Paleografia, Epigrafia i Arxivística
Patrimoni documental i bibliogràfic
Patrimoni arqueològic
Política, cultura i societat a l'època contemporània
Qualitat de vida a l'època contemporània
Urbanisme medieval
Vida quotidiana a la Mallorca medieval

-Coherència línies d'investigació:

-Patrimoni documental i bibliogràfic; paleografia, epigrafia i archivística:

En relació al patrimoni documental, la UIB mitjançant la *Fundació Universitat Empresa* té experiència en introduir alumnes en el món laboral i de la investigació, perquè organitzà un títol propi desenvolupat a Mallorca i Menorca i coordinat pels professors doctors Josep Juan Vidal i Pau Cateura, amb la participació de diferents directors i professors d'universitat d'Espanya. Per a la realització d'aquest títol propi, *Especialista Univesitario en Archivística*, es va comptar amb la col·laboració de l'Arxiu del Regne de Mallorca, situació que es pretén reproduir en el doctorat. Els vincles amb aquesta línia lligada al patrimoni documental s'han vist reconeguts oficialment amb el nomenament d'un dels professors del màster i del doctorat -el Dr. Miquel Josep Deyà Bauzá- com a membre del Patronat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, en representació de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

-Patrimoni Arqueològic i la seva gestió; adaptacions humanes a ecosistemes insulars:

Es tracta d'una línia d'investigació que ja ha donat els seus fruits en diferents publicacions, singularment les del Dr. Víctor Guerrero Ayuso, i tesis futures, com la inscrita per Jaume García Rosselló, *La tecnologia ceràmica en el talaïotic final en Mallorca (ss. VII-VI aC)*, la de Bartomeu Salvà Simonet sobre la metal·lúrgia del bronze en la prehistòria balear, i la de Stefano Medas sobre arqueologia nàutica. El mateix Medas presentà en aquesta universitat, l'octubre de 2006, la memòria d'investigació, dirigida pel Dr. Guerrero, *I contenuti nautici dello stadiasmos Htoi periplous ths megalshs qalasshs- stadiasmo o peripolo del Mare Grande- e le tecniche della navigazione antica*.

-La ciutat preromana: societat i administració; diplomàcia i dret de guerra en el món indígena romà de la península Ibèrica:

Es tracta d'una línia promoguda pels doctors Sánchez León i García Riaza. Entre els fruits que ja ha donat es pot assenyalar el llibre sobre la municipalització en Balears, de la Dra. Sánchez León. Es troba en curs d'inscripció la tesis de Nicolás Sastre Parpal sota la direcció de l'esmentada doctora, que és també directora de la memòria d'investigació de Joana M. Sancho Vich, *El Concepte de Fides Romana*. Per altra part, la importància de la línia d'investigació es veu també en l'organització anual del cicle de conferències "Religiones en el Mundo Antiguo", amb la participació d'expertes assenyats.

-Història de la defensa; la guerra de Successió Espanyola:

Línia establerta pels doctors Josep Juan Vidal i Miquel Deyà. Ambdós han participat en congressos nacionals i internacionals sobre l'esmentat tema, com n'és exemple el Congrés internacional celebrat a Barcelona el novembre de 2005. El Dr. Deyà fou així mateix director científic del que es celebrà a Menorca el desembre de 2006. Sota la direcció del Dr. Josep Juan Vidal s'ha inscrit la tesis d'Aina Coll sobre el tema de la Intendència de Mallorca en el segle XVIII.

-Historiografia grega: Línia d'investigació conduïda pel Dr. Torres Esberranc.

-Història de les èlits, la cultura i les mentalitats: el Dr. Josep Juan Vidal és responsable d'aquesta línia, amb un projecte d'investigació sobre les èlits en el Regne de Mallorca. El Dr. Deyà fou membre de l'esmentat projecte.

-Història de la societat en el Antic Règim i vida quotidiana: Es tracta d'una línia conduïda pels doctors Maria Barceló i Miquel Deyà. La Dra. Barceló és la directora de les tesis doctorals inscrites d'Ester Cruz Pérez, sobre la condició de la dona en l'Edat Mitjana a Mallorca, i de Maria-Josep Bordoy Bordoy sobre convents femenins en l'Edat Mitjana a Mallorca. Ambdues ja han llegit les seves memòries d'investigació. En la mateixa línia d'estudi de la societat en l'Antic Règim es troben els treballs del Dr. Miquel Josep Deyà sobre gremis i artesanat mallorquí d'Edats Mitjana i Moderna.

-Política, cultura i societat en l'època contemporània: Es traca d'una línia representada pels doctors Sebastià Serra, Miquel Duran, Antoni Marimon i Isabel Moll. Tots ells es situen en diferents grups d'investigació que incorpora altres temes com Història dels mitjans de comunicació, Història del turisme, Moviments migratoris d'època contemporània, etc. El Dr. Serra és el promotor d'un centre documental adscrit a la UIB.

-Història de l'Art Medieval: És una línia representada pels doctors Sebastiana Sabater Rebassa i Eduardo Carrero Santamaría, amb estudis sobre arquitectura, pintura i escultura a diferents àmbits geogràfics: Balears, Astúries, Castella i Lleó. A més, la Dra. Sabater és investigadora principal d'un projecte amb finançament del Ministeri de Ciència i Tecnologia sobre escultura gòtica en Mallorca.

-Història de l'Art d'època Moderna: Línia treballada pels doctors Mercè Gambús, Andreu Villalonga i Micaela Oliver, amb estudis sobre l'art dels segles XVI i XVII a Mallorca. En l'actualitat la Dra. Gambús és directora d'un equip multidisciplinar d'investigadors sobre el convent de Sant Bonaventura de Lluçmajor (Mallorca) que parteix de la confluència entre investigació i gestió. La Dra. Gambús és també responsable de diversos convenis de col·laboració amb institucions de caire patrimonial de les Illes.

-Història de l'Art Contemporani: Aquesta línia està representada pels doctors Catalina Cantarellas Camps, Miquel Seguí Aznar, Josep Morata, Maria-Josep Mulet i Francisca Lladó. Els seus estudis es centren en diferents aspectes de l'art mallorquí d'època contemporània, amb projectes finançats pel Ministeri de ciència i tecnologia sobre l'arquitectura de lleure i esplai en Balears, les fonts documentals de l'art des de finals del XIX i finals del XX a Balears, i la pintura i crítica en Mallorca en la contemporaneïtat.

-Estètica i Teoria de les arts: el Dr. Francisco Falero Folgoso, professor d'aquest àrea de coneixement, representa la línia d'investigació, amb aportacions ressenyades sobre història de la teoria i crítica d'art contemporani en Espanya.

-Teoria i Història del Mitjans de comunicació de masses: línia representada pels doctors Miquel Seguí, Maria-Josep Mulet i Francisca Lladó. Es centra principalment en l'estudi del desenvolupament històric de la fotografia, la relació amb les avantguardes plàstiques i la història i llenguatge del còmic. En l'actualitat, Miquel Seguí i Maria-Josep Mulet treballen en un projecte d'investigació sobre *L'impacte del turisme. La difusió de les Balears a través de la fotografia internacional*. Ambdós són responsables de dos grups d'investigació reconeguts per la UIB.

-Patrimoni històric, artístic i cultural: Són representants de la línia Catalina Cantarellas, Miquel Seguí, Josep Morata Socías, Mercè Gambús, Maria-Josep Mulet i Sebastiana Sabater, amb activitats orientades a l'avaluació, catalogació, conservació, restauració, interpretació i difusió del patrimoni. La Dra. Cantarellas és, a més, responsable d'un grup d'investigació amb aquesta denominació.

-Patrimoni documental i fotogràfic: La conservació, catalogació i estudi d'aquest àmbit patrimonial, que inclou gravat i estampació, il·lustració, fotografia i altres mitjans com el cine i el vídeo, està representada pels doctors Miquel Seguí, Maria-Josep Mulet, Francisca Lladó i Miquel Forteza. La Dra. Mulet, a més, ha dissenyat diferents projectes de gestió entorn del patrimoni fotogràfic local (Fototeca de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern Balear, Fons fotogràfic del santuari de Lluc, Fons fotogràfic Rul·lan, etc.)

-Arqueologia de l'arquitectura: Línia que personifica el Dr. Josep Morata Socías, amb diferents estudis i amb contribucions al coneixement i restauració del patrimoni arquitectònic local.

-Relació de tesis doctorals en fase d'elaboració (Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts, UIB):

Arquitectura popular en Mallorca

Intervenció en el patrimoni arquitectònic de Mallorca (1892-1942)

L'art del vidre en la Corona d'Aragó. Segles XIV al XV

La miniatura en el regne privatiu de Mallorca

Les fortificacions en el regne de Mallorca

L'escultura arquitectònica en Mallorca gòtica

Vitin Cortezo i l'escenografia espanyola durant el franquisme

Els nous usos dels edificis històrics a les Balears

Fonaments filosòfics per a una revisió de l'art contemporani

El cinema primitiu i la pintura francesa del segle XIX

La tecnologia ceràmica en el talaiòtic final en Mallorca (segle VII-I a. C.)

La Intendencia de Mallorca en el segle XVIII

El monestir de Santa Margalida (1232-1837)

La condició de les dones en la Mallorca Baix Medieval

2.11.3. Capacitats i destreses que han d'adquirir els doctorands

1. Capacitat de demostrar posseir i comprendre coneixements vinculats a les àrees d'estudi d'Història de l'Art i d'Història, i a les diferents línies d'investigació; així com el domini de les habilitats i mètodes d'investigació relacionats amb les esmentades àrees.

2. Capacitat i habilitat per aplicar els coneixements i la comprensió mitjançant un treball d'investigació original, fet amb seriosa acadèmica, que demostrï les seves destreses de concebre, dissenyar, desenvolupar i establir conclusions.

3. Capacitat d'emetre judicis mitjançant l'anàlisi crític i d'avaluar i sintetitzar idees noves i complexes.

4. Capacitat i habilitat de comunicar els seus coneixements especialitzats de les disciplines vinculades a l'Història de l'Art i a l'Història

5. Habilitat d'aprenentatge per a fomentar, en contextos acadèmics i professionals, els avanços culturals.

Les competències específiques tenen el mateix caire que les genèriques, però es vinculen directament a les línies d'investigació esmentades abans (vid.2.11.2.)

2.11.4. Criteris per a la direcció de la tesi i els treballs

Professors doctors del Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts amb 1 tram d'investigació reconegut.

3. Organització i gestió de la titulació

3.1. Òrgans de direcció i procediment de gestió

3.1.1. Estructura i composició dels òrgans de coordinació acadèmica

Es crearà una Comissió Acadèmica del Màster que serà l'òrgan de coordinació, integrada per:

- Director/a de la titulació
- Cap d'estudis de la titulació
- 1 professor/a responsable de cada mòdul (5)
- 1 professor/a responsable de l'àrea de pràcticum i treball fi de màster.

El Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts és el promotor del Màster en Patrimoni Cultural i dels dos Programes de doctorat (Història i Història de l'Art).

El Departament, en diferents Consells de Departament (juny i setembre 2006, gener 2007), ha nomenat la direcció i la coordinació del Màster, la Direcció dels dos programes de doctorat, la composició de la Comissió Acadèmica del Màster, de la Comissió de Qualitat del Màster i de la Comissió de Reclamacions i Suggerències dels estudiants del Màster. Així mateix, el Consell de Departament delegà en la Comissió Acadèmica i en les Direccions del programa de doctorat qualsevol tema relatiu a gestió, docència i investigació del Màster i del Doctorat.

3.1.2. Estructura i composició dels òrgans de gestió i suport administratiu

La gestió del títol es centralitza al Centre de Postgrau. El suport administratiu dependrà de la disponibilitat de la UIB.

3.1.3. Gestió de l'expedient acadèmic i expedició del títol

No s'emplena aquest apartat perquè no és un estudi interuniversitari (segons pàg. 33 de la *Guia per a l'adaptació dels estudis de postgrau a l'ees*)

3.1.4. Gestió de convenis amb organismes i entitats col·laboradores

La Comissió Acadèmica decidirà l'establiment de convenis amb entitats col·laboradores. La gestió dels mateixos es farà a través del Centre de Postgrau i segons directrius de la UIB.

3.1.5. Planificació i gestió de la mobilitat de professors i d'estudiants

No s'emplena aquest apartat perquè no és un màster interuniversitari.

3.2. Selecció i admissió d'alumnes

3.2.1. Nombre mínim i màxim d'alumnes

-Nombre mínim d'alumnes matriculats: 10

-Nombre màxim: 60

3.2.2. Òrgan d'admissió (estructura, composició i funcionament)

-Del Màster:

-Estructura: es crearà una Comissió d'Admissió que serà l'òrgan que decidirà sobre l'accés i acceptació dels candidats a cursar el Màster (vid. 3.2.3.).

-Composició: la Comissió de Admissió estarà formada per 3 professors, com a mínim, integrants de la Comissió Acadèmica de la titulació. Un professor serà de l'àrea de patrimoni artístic, altra de patrimoni documental i altra de patrimoni arqueològic.

-Funcionament:

La Comissió d'Admissió es reunirà abans de 5 dies següents a la data de finalització de la preinscripció per tal d'avaluar les inscripcions rebudes i establir quines compleixen els requisits descrits a l'apartat 3.2.3.

Si el nombre de preinscripcions és superior al nombre màxim d'admissions (vid. 3.2.1.) s'establirà un criteri d'avaluació de mèrits que dictaminin quins alumnes es poden matricular i redactarà una llista de suplents per a cobrir possibles renúncies de matrícula.

La llista final d'admesos i de suplents s'eleva a la Comissió de Postgrau de la UIB per a la seva aprovació definitiva en un termini màxim de 10 dies després de la finalització del termini de preinscripció del màster.

Contra les decisions de la Comissió d'Admissió relatives a aquest apartat es podrà elevar recurs avant la Comissió de Postgrau de la UIB.

-Del Doctorat:

-Estructura i composició: es crearà una Comissió d'Admissió formada pels dos directors dels Programes de Doctorat en Història i en Historia del Art i un professor de la Comissió Acadèmica.

-Funcionament:

No existeix un programa docent específic per a cursar els crèdits de doctorat, encara que sí hi ha una planificació. Els candidats hauran d'inscriure-se en 60 crèdits ECTS del Màster, que podran triar lliurement prèvia autorització i tutoria d'un professor o dels directors dels respectius Programes de doctorat.

Si l'alumne vol obtenir, a més, el títol del Màster, haurà de cursar els 120 crèdits ECTS (matèries obligatòries, optatives, pràcticum i treball fi de màster), i podrà sol·licitar convalidacions si compleix amb alguns dels requisits establerts (vid. 3.2.5.).

3.2.3. Perfil d'ingrés i formació prèvia

El que dicti la normativa de la UIB i del Centre de Postgrau. La Comissió Acadèmica podrà recomanar una formació prèvia afí o relacionada amb el perfil del Màster.

-Hi ha un perfil d'ingrés especificat per la normativa de la UIB:

1. Màster:

- a. Per accedir als estudis de màster s'ha de tenir el títol de grau o equivalent (diplomata, arquitecte tècnic, enginyer tècnic, llicenciat, arquitecte, enginyer superior)
- b. Excepcionalment, la UIB pot admetre estudiants que sense el títol de grau acrediten la superació de 180 crèdits (inclòs tots els continguts formatius) de primer cicle.
- c. Una titulació d'educació superior estrangera permet accedir prèvia amb homologació del títol. La UIB pot admetre titulats estrangers sense títol homologat mitjançant una comprovació prèvia del nivell de formació equivalent als títols espanyols de grau.
- d. Els estudiants que han cursat estudis parcials de doctorat poden sol·licitar l'accés als programes oficials de postgrau i demanar la convalidació dels crèdits fets. El Centre de Postgrau estableix el procediment de convalidació.

2. Doctorat:

- a. L'estudiant ha d'haver obtingut un mínim de 60 crèdits en els programes oficials de postgrau o tenir el títol oficial de màster, sempre que hagi superat un mínim de 300 crèdits en el conjunt d'estudis de grau i postgrau.
- b. Per als titulats d'anteriors sistemes, els requisits d'accés són:
  - Ser llicenciat, arquitecte o enginyer superior i 60 crèdits de postgrau o el títol oficial de màster.
  - Ser diplomata, arquitecte tècnic o enginyer tècnic i 60 crèdits de postgrau o el títol de màster oficial i, a més, el nombre de crèdits addicionals de grau o de postgrau fins a 300 crèdits.
- c. Els estudiants matriculats a estudis de tercer cicle d'anterior sistemes universitaris i que no tenen el Diploma d'Estudis Avançats (DEA) poden accedir al doctorat i estan en un programa oficial de postgrau i han convalidat 60 crèdits dels estudis oficials de postgrau. El sistema de convalidació l'estableix el centre de Postgrau.
- d. A més, per accedir al doctorat de qualsevol programa oficial de postgrau, s'han de complir els criteris d'admissió i selecció específic de cada programa de doctorat.

-Criteris específics d'admissió: perfil d'ingrés i formació prèvia per l'accés al Màster de Patrimoni Cultural:

Podran sol·licitar l'admissió els candidats que estableix la normativa de la UIB.

Tindran prioritat de matrícula (tot seguint el mateix ordre numèric) els candidats:

1. Llicenciats en Història, Història de l'Art, Belles Arts (Restauració), Filosofia i Lletres (menció Història, Història de l'Art) amb DEA.
2. Llicenciats en Història, Història de l'Art, Belles Arts (Restauració), Filosofia i Lletres (menció Història, Història de l'Art, Arqueologia) amb cursos de doctorat fets íntegrament (sense DEA) o parcialment.
3. Llicenciats en Història, Història de l'Art, Belles Arts (Restauració), Filosofia i Lletres (menció Història, Història de l'Art).
4. Nous titulats de Grau amb un contingut afí a Història, Història del Art, Arqueologia, Restauració, etc. En fer-se públic el catàleg de títols, la Comissió de Admissió elevarà al Centre de Postgrau els títols de grau que en consideri més adients al perfil del Màster.
5. Titulats d'educació superior estranger amb perfil semblant als d'Història, Història de l'art, Restauració, Arqueologia, prèvia homologació del títol o prova de nivell.
6. Llicenciats en qualsevol altra branca d'Art, Humanitats, Ciències Socials, Filosofia y Lletres, Arquitectura
7. Llicenciats de qualsevol altra branca que desenvolupin activitats laborals o/i investigadores relacionades amb Patrimoni Cultural
8. Diplomats en qualsevol branca d'Art, Humanitats i Ciències Socials que desenvolupin activitats laborals o/i investigadores relacionades amb Patrimoni Cultural
9. Diplomats en qualsevol branca d'Art, Humanitats i Ciències Socials
10. Altres llicenciatures distintes a las mencionades
11. Altres diplomatures distintes a les mencionades
12. Titulats d'educació superior estranger (prèvia homologació del títol o/i prova d'accés)

-Criteris d'admissió específics: perfil d'ingrés i formació prèvia per l'accés als Programes de Doctorat (Història i Història de l'Art):

Podran sol·licitar l'admissió els candidats que estableix la normativa de la UIB.

Tindran prioritat:

-Els alumnes del Màster en Patrimoni que hagin cursat 60 crèdits del Màster i superat un mínim de 300 crèdits en el conjunt dels estudis de grau i postgrau.

-Després tindran prioritat la mateixa relació establerta pel Màster si han cursat 60 crèdits de postgrau i superat un mínim de 300 crèdits en el conjunt dels estudis de grau i postgrau. Hauran d'exposar raonadament els motius pels quals volen realitzar el Programa de Doctorat. Aquí s'inclou qualsevol perfil d'ingrés que assenyali la normativa de la UIB.

3.2.4. Sistemes d'admissió i criteris de valoració de mèrits

Els que dicti la normativa de la UIB i del Centre de Postgrau. La Comissió Acadèmica podrà tenir en compte la valoració de mèrits previs (titulació relacionada amb el perfil del màster, ocupació laboral o investigadora vinculada als objectius del màster, etc.).

Es farà pública el període de preinscripció de matrícula, termini d'admissió, si es pot fer la matrícula en xarxa, i qualsevol altra informació adient.

Els interessats en cursar el Màster hauran de realitzar una preinscripció que serà estudiada per la Comissió d'Admissió.

La Comissió d'Admissió es regirà pels següents criteris:

- a) Nombre màxim d'alumnes admesos: 60
- b) Valoració de mèrits: el perfil formatiu, professional e investigador dels preinscrits (vid. 3.2.3.).
- c) Qualsevol altra circumstància emanada de la normativa pròpia de la UIB i del Centre de Postgrau.

En la sol·licitud de preinscripció, els interessats hauran de fer constar la condició específica en la que es troben per accedir al Màster

La Comissió d'Admissió, una vegada aplicats els criteris de matrícula (nombre màxim alumnes i valoració de mèrits) confeccionarà la llista d'admesos i de suplents, que serà elevada a la Comissió de Postgrau.

Contra les decisions de la Comissió d'Admissió relatives a aquest apartat es podrà elevar recurs davant la Comissió de Postgrau de la UIB.

3.2.5. Criteris per al reconeixement i la convalidació d'aprenentatges previs

Els que dicti la normativa de la UIB i del Centre de Postgrau, que seran estudiats per la Comissió Acadèmica.

Els candidats amb dret a matrícula podran sol·licitar el reconeixement i convalidació dels aprenentatges previs mitjançant instància i presentació de la documentació acreditativa (titulació, ocupació professional, CV i relació d'activitats afins al perfil del Màster, etc.).

Criteris per a les convalidacions:

(la convalidació de crèdit LOU a crèdits ECTS l'establirà el Centre de Postgrau)

- a) Podran convalidar fins a un màxim de 60 crèdits:

1. Llicenciats en Història, Història del Art, Belles Arts (Restauració), Filosofia i Lletres (menció Història, Història del Art, Arqueologia) amb DEA.
- b) Podran convalidar fins a un màxim de 40 crèdits:
2. Llicenciats en Història, Història del Art, Belles Arts (Restauració), Filosofia i Lletres (menció Història, Història del Art) que tenen crèdits dels estudis de doctorat, sense DEA.
- c) Podran convalidar fins a un màxim de 30 crèdits:
3. Llicenciats en Història, Història del Art, Belles Arts (Restauració), Filosofia i Lletres (menció Història, Història del Art).
- d) Podran convalidar fins a un màxim de 20 crèdits:
4. Llicenciats en qualsevol altra branca d'Art, Humanitats, Ciències Socials, Filosofia i Lletres, Arquitectura
- e) Podran convalidar fins a un màxim de 10 crèdits:
5. Llicenciats de qualsevol altra branca que desenvolupin activitats laborals o/i investigadores relacionades amb Patrimoni Cultural
- c) No convalidaran, excepte que la Comissió d'Admissió consideri la seva pertinença:
6. Diplomats
7. Altres llicenciatures distintes a las mencionades
8. Nous titulats de Grau amb un contingut afí a Història, Història del Art, Arqueologia, Restauració, etc. En fer-se públic el catàleg de títols, la Comissió de Admissió elevarà al Centre de Postgrau els títols de grau que en consideri més adients al perfil del Màster.
- d) Podran convalidar títols d'educació superior estranger prèvia homologació del títol, afinitat amb el perfil del màster i, si escau, prova. La Comissió d'Admissió ho decidirà, prèvia informació de la comissió de Postgrau.

La Comissió d'Admissió valorarà cada sol·licitud de convalidació i elevarà el resultat a la Comissió de Postgrau.

Contra les decisions de la C. Admissió relatives a aquest apartat es podrà elevar recurs davant la Comissió de Postgrau de la UIB.

3.3. Matèries que, si s'escau, han de ser seguides pels alumnes, en funció dels estudis de procedència

La Comissió Acadèmica recomanarà en cada cas, si s'escau, la relació de matèries.

4. Recursos humans

4.1. Personal docent i investigador

4.1.1. Descripció del perfil i qualificació

Tots els professors que impartiran la titulació són doctors i docents de la UIB. Només l'assignatura *Seminaris entorn del patrimoni* serà impartida per professors, investigadors o professionals que, excepcionalment, poden no ser doctors. Aquest assignatura serà tutelada i tutoritzada per un professor o un equip docent de la titulació.

Relació de docents:

Nom	Cat. acad.	Trams	-Àrea de coneixement -Vinculació al perfil del Màster
Catalina Cantarellas Camps	CU	3	Història de l'Art Patrimoni històricoartístic
Josep Juan Vidal	CU	4	Història Moderna Patrimoni documental
Miquel Seguí Aznar	CU	3	Història de l'Art Patrimoni històricoartístic
Pau Cateura Bennàsser	CU	3	Història Medieval Patrimoni documental
Isabel Moll Blanes	CU	3	Història Contemporània Patrimoni documental
Sebastià Serra Busquets	CU	3	Història Contemporània Patrimoni documental
Maria Barceló Crespí	TU	3	Història Medieval Patrimoni documental
Mercè Gambús Saiz	TU	1	Història de l'art Patrimoni històricoartístic
Josep Morata Socias	TU	1	Història de l'art Patrimoni històricoartístic
Catalina Genestar	TU		Química Analítica

			Restauració i conservació del patrimoni històrico-artístic.
Víctor Guerrero Ayuso	TU	3	Prehistòria Patrimoni arqueològic
Maria-Josep Mulet Gutiérrez	TU	1	Història de l'art Patrimoni històricoartístic
Sebastiana Sabater Rebassa	TU	1	Història de l'art Patrimoni històricoartístic
Francisca Lladó Pol	TU		Història de l'art Patrimoni històricoartístic
Francisco Falero Falgoso	TU		Història de l'art Patrimoni històricoartístic
Manel Calvo Trias	TU	1	Prehistòria Patrimoni arqueològic
Antoni Marimon Riutort	TU	1	Història Contemporània Patrimoni documental
Miquel Deyà Bauzà	TU	1	Història Moderna Patrimoni documental
Enrique García Riaza	TEU doctor	1	Història antiga Patrimoni documental
Jaume Sastre Moll	TEU doctor		Història Medieval Patrimoni documental
Andreu Villalonga Vidal	TEU doctor		Història de l'art Patrimoni històricoartístic
Miquela Forteza	Assoc. doctora		Història de l'art Patrimoni històricoartístic
Eduardo Carrero Santamaría	TU		Història de l'art Patrimoni històricoartístic

4.1.3. Dedicació

-Dedicació docent:

-Hores de docència presencial de cada assignatura (vegeu document)

- Tutories ECTS per a l'assignatura específica "Seminari entorn del patrimoni"
- Hores de tutories individuals ECTS per orientació i seguiment del pràcticum i treball fi de màster.
- 1 hora setmanal tutoria professor ("Hora d'atenció a l'alumnat").

-Dedicació gestió:

- Organització, realització i seguiment del Pla d'acollida i tutorització
- Organització, realització i seguiment del Pla de millora i seguiment
- Tasques de la Comissió Acadèmica i de la Comissió de Qualitat

4.1.4. Procediment d'assignació

Síntesi dels criteris:

- Doctors
- Docència en les llicenciatures d'Història i d'Història de l'Art
- Docència en cursos de doctorat
- Publicacions i projectes de recerca vinculats al perfil del Màster

4.1.5. Relació dels professors i investigadors encarregats de la direcció de tesis doctorals

Catalina Cantarellas Camps

Josep Juan Vidal

Miquel Seguí Aznar

Pau Cateura Bennàsser

Isabel Moll Blanes

Sebastià Serra Busquets

Joan Josep Torres Esbarrancs

Josep Morata Socias

Víctor Guerrero Ayuso

Maria-Josep Mulet Gutiérrez

Sebastiana Sabater Rebassa

Manel Calvo Trias

Antoni Marimón Riutort

Miquel Deyà Bauzà
Enrique García Riaza

4.2. Personal d'administració i serveis

El personal d'administració i serveis dependrà de la disponibilitat de la UIB.

5. Recursos material

5.1. Infraestructures i equipaments disponibles d'especial interès per a la titulació

- Biblioteques de la UIB, especialment de l'edifici Ramon Llull
- Recursos documentals a través de Campus Extens
- Serveis científic-tècnics
- Laboratori de prehistòria
- Parc arqueològic sa Morisca, Santa Ponça (Conveni signat amb l'Ajuntament de Calvià)

5.2. Previsió, si escau, de millora d'infraestructures i equipaments

No està previst. Segons disponibilitat de la UIB.

6. Sistema de garantia de la qualitat

6.1. Òrgan responsable del seguiment i la garantia de la qualitat de la titulació

Es crearà un Comitè de Qualitat (CQ) o Comissió de Garantia de Qualitat de la titulació, integrada per:

- Director/a titulació
- Cap d'estudis de la titulació
- 1 professor responsable de cada mòdul (5)
- 1 professor responsable del Pràcticum i Treball fi de màster.
- 1 PAS de suport a la titulació
- 1 o 2 estudiants

El CQ determinarà els procediments propis per avaluar el desenvolupament i qualitat de la titulació, tot atenent a les directrius de la UIB i del Centre de Postgrau,

i en coordinació amb el responsable de qualitat del programa oficial de postgrau d'Humanitats i Ciències Socials.

Les funcions del CQ són:

- Planificar periòdicament criteris per revisar, actualitzar i millorar la titulació.
- Determinar els procediments propis per avaluar el desenvolupament i qualitat de la titulació en cas que sigui oportú, tot atenent a les directrius de la UIB i del Centre de Postgrau.
- Coordinar els procediments propis de garantia de qualitat de la titulació amb els òrgans de gestió i acadèmics de la titulació: Comissió Acadèmica, Comissió d'Admissió, Comissió de Reclamacions dels estudiants. En aquest sentit, tenir cura de reunir qualsevol informació arribada de les comissions (incidències de matrícula, reclamacions, etc.)
- Coordinar els procediments propis de garantia de qualitat de la titulació amb el Responsable de qualitat del seu programa oficial de postgrau i amb la Comissió d'estudis de Postgrau.
- Vigilar pel compliment de les directrius del Responsable de qualitat del seu programa oficial de postgrau.
- Motivar al personal de la titulació (professorat, administració, serveis) per tal d'introduir les millores que es considerin adients.
- Implicar tot el personal de la titulació per millorar el nivell de qualitat.
- Fer el seguiment continu del desenvolupament de la qualitat de la titulació.
- Promoure accions correctives i preventives, després de la interpretació de les dades que seran aportades pel Responsable de Qualitat del programa oficial de Postgrau.
- Promoure propostes de millora de la qualitat de la titulació derivades de les avaluacions.

6.2. Mecanismes de coordinació i de supervisió de la titulació

6.2.1. Procediments per avaluar el desenvolupament i la qualitat de la titulació

El CQ tindrà voluntat d'avaluar, controlar i establir millores per tal d'afavorir la qualitat de la titulació, tot atenent a les directrius del Centre de Postgrau, però molt sovint dependrà de la disponibilitat tècnica i pressupostària del mateix i de la UIB. Per això actuarà en coordinació amb el Responsable de qualitat del programa oficial de postgrau d'Humanitats i Ciències Socials.

El CQ vetllarà sobre els àmbits següents:

- Pla formatiu:

-Definició clara d'objectius, entre els quals concreció de coneixements i capacitats que els alumnes han de tenir en concloure el postgrau.

-Especificació del perfil d'ingrés i mecanismes que permeten conèixer el perfil amb el qual accedeixen els estudiants.

-Estructura ben definida del pla d'estudis

-Programa de les matèries amb tota la informació necessària: definició dels objectius específics, continguts, metodologia d'ensenyament-aprenentatge, mètodes i criteris d'avaluació, bibliografia.

-Programa de les matèries públic i accessible.

-Pla d'estudis coherent amb els objectius de la titulació i amb els coneixements i capacitats que els alumnes han de tenir en concloure el postgrau.

-Revisió i actualització de continguts de manera regulada i sistemàtica.

-Establir i preveure la relació entre els objectius del programa formatiu a assolir i el temps d'aprenentatge de l'alumne.

-No es contempla un pla de mobilitat.

-Organització de l'ensenyament:

-La direcció de la titulació i la Comissió Acadèmica tindran definida la planificació del pla formatiu (instruments i accions de millora continua)

-El pla formatiu tindrà una difusió adient

-L'organització de l'ensenyament manté una harmonia amb l'estructura i els objectius de la titulació

-El conjunt de resultats (del pla formatiu, del professorat, et.) és tenen en compte a l'hora de millorar i revisar el programa formatiu.

-Recursos humans:

-Adequació del professorat als objectius formatius de la titulació

-El professorat es forma i actualitza les estratègies pedagògiques

-Adequació del personal administratiu i de serveis implicat als requeriments del pla formatiu.

-Recursos materials:

-Les aules destinades al procés formatiu són adequades en relació al nombre d'alumnes i les activitats que es desenvolupen

-Els espais de treball destinats a l'aprenentatge i l'estudi són adients i suficients

-Els espais de treball destinats al professor i al PAS són adients per organitzar i coordinar la titulació

-Les infraestructures concertades pel Pràcticum s'adeqüen al nombre d'alumnes i a les activitats programades.

-En cas necessari hi ha laboratoris i espais per a tallers

-La biblioteca, fons documental, arxiu, sales de lectura tenen un horari, espai, accessibilitat i infraestructura adient.

-La biblioteca i el fons documental tenen quantitat i qualitat necessaris pel procés formatiu.

-Procés formatiu:

-Atenció a l'alumne i formació integral:

-Hi ha un procés de captació dels alumnes d'acord al seu perfil d'ingrés i amb mecanismes de publicitat de la titulació.

-Hi ha accions d'acollida a l'alumne per tal de garantir una orientació amb qualsevol aspecte relacionat amb la titulació, per tal de hi participin i que n'estiguin satisfets.

-Hi ha accions de suport orientades a la millora de l'aprenentatge i són eficaces (incidència positiva en els resultats del programa formatiu) i els alumnes n'estan satisfets.

-Hi ha activitats per a la formació integral (conferències, activitats culturals...) adients amb els objectius de la titulació i els alumnes n'estan satisfets.

-Procés d'ensenyament-aprenentatge:

-Adequació entre els mètodes i tècniques utilitzades i els objectius del programa formatiu.

-Coherència entre el procés d'avaluació dels aprenentatges i la metodologia d'ensenyament i els objectius del programa.

-Avaluació específica del Pràcticum

-Pla de mobilitat: no es contempla, però es donarà el suport i assessorament necessaris.

-Resultats:

-Resultats de la titulació:

-Finalització dels estudis de l'alumne en el temps previst

-Satisfacció de l'alumne amb el programa formatiu (organització de l'ensenyament, instal·lacions, estructura pla d'estudis, atenció rebuda, procés d'ensenyament-aprenentatge)

-Resultats en els titulats:

-Coherència entre el perfil dels titulats i el perfil previst en la titulació

-Satisfacció amb la titulació

-Resultats en el personal acadèmic i personal d'administració i serveis:

-Satisfacció del personal acadèmic, administratiu i de serveis amb el programa formatiu.

-Resultats en la societat:

-Satisfacció dels ocupadors i altres grups amb els coneixements i les capacitats dels alumnes

-Les activitats que vinculen el programa formatiu amb la societat produeixen resultats positius.

6.2.2. Procediments per avaluar el professorat i per a la millora de la docència

El CQ o la Comissió Acadèmica (CA) seguirà els procediments marcats pel Centre de Postgrau i la UIB, en funció de la disponibilitat o suport tècnic dels mateixos (a l'hora d'elaborar enquestes d'opinió als alumnes i als docents, recolzar ajuts a la millora docent, etc.).

El CQ o la CA vetllarà per garantir l'adequació de les tècniques i metodologies d'aprenentatge utilitzades als objectius del programa formatiu de la titulació.

L'avaluació del professorat i de la docència tindrà en compte els següents aspectes:

-La implicació del professorat en la docència i en la gestió de la titulació

-Els mètodes i tècniques utilitzats en el procés d'ensenyament-aprenentatge:

-Metodologia utilitzada

-Adequació de la metodologia amb els objectius del programa formatiu i introducció d'innovacions metodològiques.

-El procés d'avaluació dels aprenentatges:

-Mètodes d'avaluació dels resultats de l'aprenentatge

-Adequació dels mètodes d'avaluació al programa formatiu

-Adequació dels mètodes d'avaluació a la metodologia d'ensenyament-aprenentatge

-Existència de mètodes específics per avaluar coneixements i capacitats derivades del Practicum.

-Opinió dels alumnes

-Autoinforme del professor

-Altres indicadors per definir

Tota vegada recollides i analitzades aquestes dades seran avaluades i sistematitzades per tal de prendre decisions a curt i llarg termini per millorar la docència.

Es comptarà amb el suport de la UIB i del Centre de Postgrau per garantir la millora, com en són proves les convocatòries d'ajuts a la millora docent i el Programa d'ajut a la docència (PADU).

6.2.3. Criteris i procediments de revisió, actualització i millora de la titulació

Hi ha un compromís de la UIB de crear un procediment regulat, sistemàtic i periòdic, amb una delimitació clara de responsabilitats, per tal de garantir l'actualització i millora contínua de les titulacions del programa oficial de postgrau. Els resultats de la recerca i la informació disponible (indicadors, estudis realitzats, etc.) justificaran l'actualització de continguts. També hi ha el compromís de determinar un procés regulat, sistemàtic i periòdic per avaluar la factibilitat del programa formatiu dels estudis.

En aquest sentit, la titulació entén que la UIB o el Centre de Postgrau establiran criteris, procediments, instruments, tècniques, recursos, etc., per avaluar la qualitat dels elements bàsics ja esmentats (vid. 6.2.1.), com són el pla formatiu, la organització de l'ensenyament, els recursos humans i materials, el procés formatiu, i els resultats, per tal de millorar les titulacions mitjançant revisions i actualitzacions.

Per la seva part, la titulació por introduir uns criteris i uns procediments destinats a garantir la seva revisió, actualització i millora. Per criteris i procediments entenem establir qui planificarà, qui interpretarà, amb quins indicadors ho farà i quina sistemàtica d'accions es poden dissenyar per a dur endavant la revisió i millora.

Establir, en definitiva, un compromís de treball i d'actuació amb la institució o organisme encarregat de determinar els procediments marc que garantiran la millora continua; un compromís amb els seus alumnes i un compromís amb la societat.

En conseqüència, la titulació entén també per criteris i procediments propis crear un marc favorable que vetlli i, a la vegada, en sigui promotor de revisions i millores.

Establiment de criteris i procediments en relació al Màster de Patrimoni Cultural:

Primer criteri		Procediment
QUI	Comitè de Qualitat de la Titulació	-Reunions periòdiques -Reunions amb el Responsable de Qualitat del programa Oficial de Post: Humanitats i CC. Socials
Segon criteri		
COM	-En coordinació amb òrgans de gestió i acadèmics de la titulació: Comissió	-Reunions periòdiques -Informes d'incidències de les comissions

	Acadèmica, Comissió d'Admissió, Comissió de Reclamacions i Suggestions	-Sol·licitar dades relatives a la titulació al Responsable Qualitat del programa oficial postgrau Humanitats i CC. : Socials: indicadors, resultats recerca... -Observació -Fòrum comunitari -Entrevista
Tercer criteri		
QUAN	-Al començament del curs -Al finalitzar el curs -Al finalitzar el bienni del Màster	
Quart criteri		
Què	-Interpretació de dades, indicadors, informació documental, informe incidències,etc	-Elaboració informe final curs -Elaboració informe final bienni
Cinquè criteri		
Per què	Finalitats procés: millora titulació	-Diagnosticar situació -Establir punts febles i forts titulació -Establir pla de millora: -Establir sistemàtica d'accions correctives i preventives -Establir recursos necessaris -Establir si és adient introduir nous paràmetres d'informació -Establir en qui moment s'haurà de verificar l'eficàcia del pla.

6.2.4. Criteris i procediments per garantir la qualitat de les pràctiques externes

La titulació afavorirà els procediments regulats i periòdics que dictami la UIB, per tal d'actualitzar i millorar la qualitat del Pràcticum.

El Practicum té un pes important en els resultats d'aprenentatge; és un instrument bàsic 1) per introduir a l'alumne dins el món professional i conèixer les perspectives laborals, 2) per

apropar l'empresa i, com és el cas del Màster, les institucions culturals (museus, biblioteques, arxius, serveis de patrimoni, etc.) a la Universitat, 3) per valorar quin és el perfil formatiu més adient segons les necessitats d'aquests agents externs.

És per això que la titulació dona un tractament especial a les pràctiques externes, ha tingut molta cura dels convenis i vol garantir la qualitat del Pràcticum.

L'establiment de criteris i procediments periòdiques són tasques del Comitè de Qualitat:

Criteris i procediments:

-Planificar la recollida de dades per avaluar les pràctiques.- Reunions a començament de curs.

-Coordinar amb els tutors de pràctiques (cada conveni es vincula a un o més tutors) el seu desenvolupament: registre d'incidències, informes del mateixos.- Reunions a començament i al finalitzar el quart semestre (segon curs).

-Establir el grau de satisfacció dels alumnes.- Entrevistes i sol·licitar al Centre de Postgrau elaboració d'indicadors

-Establir el grau de satisfacció de les institucions.- Entrevistes i sol·licitar al Centre de Postgrau elaboració d'indicadors.

-Establir el grau d'eficàcia:

-quins aprenentatges

-quines habilitats

Sol·licitar al Centre de Postgrau elaboració d'indicadors.

-Establir la conveniència de l'horari establert i del lloc temporal que ocupen (segon semestre del segon any). Establir la durada.- Entrevista i fòrum de discussió.

-Establir la conveniència d'incrementar o rebaixar el nombre d'institucions.- Entrevista i fòrum de discussió.

-Establir la conveniència de cercar nous perfils d'empreses (culturals, turístiques, del camp de la assegurança, etc.).- Entrevista i fòrum de discussió.

-Reunions periòdiques amb les institucions implicades (a començament i en finalitzar les pràctiques).

-Coordinar la projecció laboral dels alumnes amb el DOIP (Departament d'Orientació i Inserció professional).- Reunions periòdiques amb el DOIP.

-Difondre les sortides laborals que canalitza el DOIP.- Publicitar en l'edifici i en teleeducació (Campus Extens)

-Difondre altres tipus de pràctiques externes que posi a l'abast el DOIP.- Publicitar en l'edifici i en teleeducació (Campus Extens).

-Instrumentes: qüestionari, indicadors i registre d'incidències.

-Tècniques: observació, entrevista individual amb cada institució, entrevista individual amb cada alumne de pràctiques, fòrum comunitari, anàlisi documental (memòria de pràctiques)

lliurades pels alumnes, etc.), reunions amb tutors de pràctiques externes, reunions amb DOIP.

6.2.5. Procediments d'anàlisi de la inserció laboral dels titulats i de la satisfacció per la formació rebuda

Es seguiran les directrius de la UIB. El CQ vetllarà per a que el perfil dels titulats sigui coherent amb els objectius prevists.

Intentarà establir mecanismes de control de la inserció laboral, segons la disponibilitat tècnica de la UIB.

6.2.6. Procediments d'atenció als suggeriments/reclamacions dels estudiants

Es seguiran les directrius de la UIB per tal de recollir l'opinió de l'alumne sobre qualsevol aspecte relacionat amb la titulació.

La titulació ha creat una Comissió de Reclamacions i Suggerències (aprovada pel Consell de Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts el mes de gener de 2007), integrada per 3 professors del Màster (àrees de patrimoni artístic, documental i arqueològic) que s'encarregaran de recollir qualsevol reclamació o suggerència dels estudiants del Màster i dels Programes de Doctorat, en faran periòdicament informes d'incidències i els lliuraran a la Comissió Acadèmica i al Comitè de Qualitat.

A més, en el Pla d'Acollida s'informarà als alumnes de l'existència i funcionament de la Comissió de Reclamacions i, mitjançant, entrevista i fòrum comunitari al llarg del curs es sol·licitarà una reflexió sobre els punts febles de la titulació, per tal que el Comitè de Qualitat el pugui incloure en el llibre d'incidències i preveure accions correctives.

6.2.7. Criteris específics de suspensió i supressió de la titulació

Es seguiren les directrius de la UIB i l'Ordre del conseller d'Educació i Cultura del 16.11.2005 (vid. *Guia*, p.48)

6.3. Sistemes d'orientació i de suport a l'aprenentatge autònom de l'estudiant

6.3.1. Tutoria i orientació acadèmica

Es seguiran les directrius del Centre de Postgrau i es dissenyarà:

- Pla d'acollida als alumnes de nou ingrés
- Pla de tutoria a tots els alumnes

6.3.2. Orientació professional. Transició al treball/estudis de doctorat

-Es dissenyarà un Pla d'orientació professional i d'orientació al doctorat, que consistirà preferentment en reunions d'un equip docent amb els alumnes (orientació al doctorat) i de reunions amb els alumnes i els responsables de les institucions a on es fa el Pràcticum (orientació laboral).

6.4. Sistema d'informació i de comunicació pública de la titulació

6.4.1. Vies d'accés a la informació pública de la titulació

La titulació s'acollirà al sistema d'informació pública que disposi la UIB, per tal de difondre l'oferta del Màster en Patrimoni Cultural.

6.4.2. Vies d'accés a informació interna dels estudiants

A més dels sistemes que disposi la UIB per recopilar i analitzar informació sobre les titulacions de postgrau, la CA o EQ convocarà reunions amb el alumnes.

6.5. Informes previs d'avaluació de qualitat (mencions de qualitat del MEC als programes de doctorat, participació del programa europeu Erasmus Mundus, entre d'altres)

El Màster no té antecedents, però les titulacions que hi participen –Història i Història de l'Art- han passat per un **procés d'Autoavaluació**: II Plan Nacional de Calidad de las Universidades.

Va tenir lloc al llarg del curs 2000-01. Els informes es poden consultar a la pàg. web de la UIB (anar a OPP).

7. Viabilitat econòmica i financera

7.1. Valoració del cost econòmic de la titulació, especificació dels recursos i dels professorat necessari per a la seva implantació

7.1.1. Pressupost del funcionament

S'adjunta la documentació facilitada per l'Oficina de Convergència i Harmonització Europea. Documentació relativa a:

- Càrrega docent total del semestre per a tot el professorat
- Hores total de treball del semestre per als alumnes
- Planificació de les hores de treball dels alumnes per assignatura (24 assig./5ECTS).

7.1.2. Cost del personal docent i administratiu

S'adjunta la documentació facilitada per l'Oficina de Convergència i Harmonització Europea. Documentació relativa a:

- Càrrega docent total del semestre per a tot el professorat
- Hores total de treball del semestre per als alumnes
- Planificació de les hores de treball dels alumnes per assignatura (24 assig./5ECTS).

7.1.3. Política de beques

Les estipulades per la UIB i MEC.

7.1.4. Ingressos de matrícula

L'estipulada per la UIB i aprovada per la CAIB.

7.1.5. Fonts de finançament extern

L'assignatura *Seminaris entorn del Patrimoni* (mòdul I, obligatòria, 5 ECTS) rebrà finançament extern, de la Fundació SA NOSTRA (Espai de Formació de la Fundació SA NOSTRA i la Conselleria d'Educació i Cultura). (vid. Document adjunt de compromís).

7.1.6. Sol·licitud de finançament públic

S'ha sol·licitat col·laboració econòmica a Fundació Sa Nostra. (Vid. Document adjunt d'acceptació).

Vistiplau de la direcció de la titulació

Data

Nom Maria-Josep Mulet Gutiérrez

Firma

Vistiplau del responsable de l'òrgan proponent

Data

Nom Catalina Cantarellas Camps, directora del Dep. de Ciències Històriques i Teoria de les Arts

Firma

Vistiplau del programa oficial de postgrau

Data

Nom Camilo J. Cela, coord.

Firma

ANNEX

1. Al·legacions i contesta:

(NOTA: incorporades ja a la memòria)

2. Carrega docent total i hores treball alumnat (pdf)

AL·LEGACIONS a l'informe:

1. Del Comité del Programa de Evaluación Previa de los Programas Oficiales de Posgrado de la Agència de Qualitat Universitària de les Illes Balears (10 de enero de 2007).

NOTA:

LAS PROPUESTAS DE MEJORA DEL INFORME DE LA AQUIB YA SE HAN INCORPORADO A ESTA MEMORIA. A continuación se precisan (aunque ya constan, señaladas en rojo, en esta memoria 2)

a. **AL·LEGACIONS a l'Informe del Comitè del Programa de Evaluación Previa de los Programas Oficiales de Posgrado de la Agència de Qualitat Universitària de les Illes Balears**

L'informe del Comitè a la **Memòria justificativa de sol·licitud d'autorització del Màster en Patrimoni Cultural: Investigació i Gestió** es refereix principalment a **deficiències en la informació aportada** que no permeten una avaluació adient de la proposta, per la qual cosa l'esmentat Comitè ha emès un **INFORME FAVORABLE CONDICIONAT** a la modificació de dita informació.

Les **deficiències** afecten especialment als continguts dels apartats 3 (Organització i gestió de la titulació) i 6 (Sistema de garantia de la qualitat).

L'Informe també exposa alguns aspectes puntuals que considera **negatius** d'altres apartats de la Memòria.

Abans d'iniciar les al·legacions es vol **agrair al Comitè la seva valoració favorable** i la **relació acurada dels aspectes positius**: adequació als objectius estratègics de la Universitat, a les necessitats i demanda social, a l'entorn econòmic-social, al turisme de qualitat, a la demanda previsible d'alumnes, als objectius d'aprenentatge i enfocament metodològic i al perfil del professorat.

A continuació, es procedeix a **precisar el contingut dels apartats 3 i 6**, i a **argumentar** raonadament els aspectes considerats **negatius**.

-Apartat 3: Organització i gestió de la titulació (p. 39-40 de la Memòria):

3.2. Selecció i admissió d'alumnes

- 3.2.2. Òrgan d'admissió (estructura, composició i funcionament)
- 3.2.3. Perfil d'ingrés i formació prèvia
- 3.2.4. Sistemes d'admissió i criteris de valoració de mèrits
- 3.2.5. Criteri per reconèixer i convalidar els aprenentatges previs

-Apartat 6: Sistema de garantia de la qualitat (p. 196-197):

6.2. Mecanismes de coordinació i supervisió de la titulació

- 6.2.3. Criteris i procediments per revisar, actualitzar millorar la titulació
- 6.2.4. Criteris i procediments per garantir la qualitat de les pràctiques externes
- 6.2.6. Procediments d'atenció a suggerències o reclamacions dels estudiants

-Aspectes negatius:

1. No hi ha precedents relacionats amb la gestió del Patrimoni Cultural.
2. No hi ha accions per a captar alumnes d'altres llicenciatures o professionals.
3. Insuficient descripció de Practicum i Treball Fi de Màster.
4. Criteris genèrics d'avaluació i recursos d'aprenentatge.
5. Programes de doctorat:
  - a. Manca informació sobre planificació, programació i desenvolupament de la formació investigadora.
  - b. Línies d'investigació llistades sense comentar ni analitzar i sense referències a possibles propostes de tesis doctorals.

-Apartat 3: Organització i gestió de la titulació (p. 39-40 de la Memòria):

3.2. Selecció i admissió d'alumnes

- 3.2.2. Òrgan d'admissió (estructura, composició i funcionament)
- 3.2.3. Perfil d'ingrés i formació prèvia
- 3.2.4. Sistemes d'admissió i criteris de valoració de mèrits
- 3.2.5. Criteri per reconèixer i convalidar els aprenentatges previs

3. Organització i gestió de la titulació

3.2. Òrgans de direcció i procediment de gestió

3.2.1. Estructura i composició dels òrgans de coordinació acadèmica

Es crearà una Comissió Acadèmica del Màster que serà l'òrgan de coordinació, integrada per:

- Director/a de la titulació
- Cap d'estudis de la titulació
- 1 professor/a responsable de cada mòdul (5)
- 1 professor/a responsable de l'àrea de pràcticum i treball fi de màster.

El Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts és el promotor del Màster en Patrimoni Cultural i dels dos Programes de doctorat (Història i Història de l'Art).

El Departament, en diferents Consells de Departament (juny i setembre 2006, gener 2007), ha nomenat la direcció i la coordinació del Màster, la Direcció dels dos programes de doctorat, la composició de la Comissió Acadèmica del Màster, de la Comissió de Qualitat del Màster i de la Comissió de Reclamacions i Suggestions dels estudiants del Màster. Així mateix, el Consell de Departament delegà en la Comissió Acadèmica i en les Direccions del programa de doctorat qualsevol tema relatiu a gestió, docència i investigació del Màster i del Doctorat.

3.2. Selecció i admissió d'alumnes

3.2.2. Òrgan d'admissió (estructura, composició i funcionament)

-Del Màster:

-Estructura: es crearà una Comissió d'Admissió que serà l'òrgan que decidirà sobre l'accés i acceptació dels candidats a cursar el Màster (vid. 3.2.3.).

-Composició: la Comissió de Admissió estarà formada per 3 professors, com a mínim, integrants de la Comissió Acadèmica de la titulació. Un professor serà de l'àrea de patrimoni artístic, altra de patrimoni documental i altra de patrimoni arqueològic.

-Funcionament:

La Comissió d'Admissió es reunirà abans de 5 dies següents a la data de finalització de la preinscripció per tal d'avaluar les inscripcions rebudes i establir quines compleixen els requisits descrits a l'apartat 3.2.3.

Si el nombre de preinscripcions és superior al nombre màxim d'admissions (vid. 3.2.1.) s'establirà un criteri d'avaluació de mèrits que dictaminin quins alumnes es poden matricular i redactarà una llista de suplents per a cobrir possibles renúncies de matrícula.

La llista final d'admesos i de suplents s'eleva a la Comissió de Postgrau de la UIB per a la seva aprovació definitiva en un termini màxim de 10 dies després de la finalització del termini de preinscripció del màster.

Contra les decisions de la Comissió d'Admissió relatives a aquest apartat es podrà elevar recurs avant la Comissió de Postgrau de la UIB.

-Del Doctorat:

-Estructura i composició: es crearà una Comissió d'Admissió formada pels dos directors dels Programes de Doctorat en Història i en Història del Art i un professor de la Comissió Acadèmica.

-Funcionament:

No existeix un programa docent específic per a cursar els crèdits de doctorat, encara que sí hi ha una planificació. Els candidats hauran d'inscriure-se en 60 crèdits ECTS del Màster, que podran triar lliurement prèvia autorització i tutoria d'un professor o dels directors dels respectius Programes de doctorat.

Si l'alumne vol obtenir, a més, el títol del Màster, haurà de cursar els 120 crèdits ECTS (matèries obligatòries, optatives, practicum i treball fi de màster), i podrà sol·licitar convalidacions si complex amb alguns dels requisits establerts (vid. 3.2.5.).

3.2.3. Perfil d'ingrés i formació prèvia

-Hi ha un perfil d'ingrés especificat per la normativa de la UIB:

3. Màster:

- a. Per accedir als estudis de màster s'ha de tenir el títol de grau o equivalent (diplomata, arquitecte tècnic, enginyer tècnic, llicenciat, arquitecte, enginyer superior)

- b. Excepcionalment, la UIB pot admetre estudiants que sense el títol de grau acrediten la superació de 180 crèdits (inclòs tots els continguts formatius) de primer cicle.
- c. Una titulació d'educació superior estrangera permet accedir prèvia amb homologació del títol. La UIB pot admetre titulats estrangers sense títol homologat mitjançant una comprovació prèvia del nivell de formació equivalent als títols espanyols de grau.
- d. Els estudiants que han cursat estudis parcials de doctorat poden sol·licitar l'accés als programes oficials de postgrau i demanar la convalidació dels crèdits fets. El Centre de Postgrau estableix el procediment de convalidació.

4. Doctorat:

- a. L'estudiant ha d'haver obtingut un mínim de 60 crèdits en els programes oficials de postgrau o tenir el títol oficial de màster, sempre que hagi superat un mínim de 300 crèdits en el conjunt d'estudis de grau i postgrau.
- b. Per als titulats d'anteriors sistemes, els requisits d'accés són:
  - Ser llicenciat, arquitecte o enginyer superior i 60 crèdits de postgrau o el títol oficial de màster.
  - Ser diplomant, arquitecte tècnic o enginyer tècnic i 60 crèdits de postgrau o el títol de màster oficial i, a més, el nombre de crèdits addicionals de grau o de postgrau fins a 300 crèdits.
- c. Els estudiants matriculats a estudis de tercer cicle d'anterior sistemes universitaris i que no tenen el Diploma d'Estudis Avançats (DEA) poden accedir al doctorat i estan en un programa oficial de postgrau i han convalidat 60 crèdits dels estudis oficials de postgrau. El sistema de convalidació l'estableix el centre de Postgrau.
- d. A més, per accedir al doctorat de qualsevol programa oficial de postgrau, s'han de complir els criteris d'admissió i selecció específic de cada programa de doctorat.

-Criteris específics d'admissió: perfil d'ingrés i formació prèvia per l'accés al Màster de Patrimoni Cultural:

Podran sol·licitar l'admissió els candidats que estableix la normativa de la UIB.

Tindran prioritat de matrícula (tot seguint el mateix ordre numèric) els candidats:

13. Llicenciats en Història, Història de l'Art, Belles Arts (Restauració), Filosofia i Lletres (menció Història, Història de l'Art) amb DEA.
14. Llicenciats en Història, Història de l'Art, Belles Arts (Restauració), Filosofia i Lletres (menció Història, Història de l'Art, Arqueologia) amb cursos de doctorat fets íntegrament (sense DEA) o parcialment.
15. Llicenciats en Història, Història de l'Art, Belles Arts (Restauració), Filosofia i Lletres (menció Història, Història de l'Art).
16. Nous titulats de Grau amb un contingut afí a Història, Història del Art, Arqueologia, Restauració, etc. En fer-se públic el catàleg de títols, la Comissió de Admissió elevarà al Centre de Postgrau els títols de grau que en consideri més adients al perfil del Màster.
17. Titulats d'educació superior estranger amb perfil semblant als d'Història, Història de l'art, Restauració, Arqueologia, prèvia homologació del títol o prova de nivell.
18. Llicenciats en qualsevol altra branca d'Art, Humanitats, Ciències Socials, Filosofia y Lletres, Arquitectura
19. Llicenciats de qualsevol altra branca que desenvolupin activitats laborals o/i investigadores relacionades amb Patrimoni Cultural
20. Diplomats en qualsevol branca d'Art, Humanitats i Ciències Socials que desenvolupin activitats laborals o/i investigadores relacionades amb Patrimoni Cultural
21. Diplomats en qualsevol branca d'Art, Humanitats i Ciències Socials
22. Altres llicenciatures distintes a las mencionades
23. Altres diplomatures distintes a les mencionades

24. Titulats d'educació superior estranger (prèvia homologació del títol o/i prova d'accés)

-Criteris d'admissió específics: perfil d'ingrés i formació prèvia per l'accés als Programes de Doctorat (Història i Història de l'Art):

Podran sol·licitar l'admissió els candidats que estableix la normativa de la UIB.

Tindran prioritat:

-Els alumnes del Màster en Patrimoni que hagin cursat 60 crèdits del Màster i superat un mínim de 300 crèdits en el conjunt dels estudis de grau i postgrau.

-Després tindran prioritats la mateixa relació establerta pel Màster si han cursat 60 crèdits de postgrau i superat un mínim de 300 crèdits en el conjunt dels estudis de grau i postgrau. Hauran d'exposar raonadament els motius pels quals volen realitzar el Programa de Doctorat. Aquí s'inclou qualsevol perfil d'ingrés que assenyali la normativa de la UIB.

3.2.4. Sistemes d'admissió i criteris de valoració de mèrits

Es farà pública el període de preinscripció de matrícula, termini d'admissió, si es pot fer la matrícula en xarxa, i qualsevol altra informació adient.

Els interessats en cursar el Màster hauran de realitzar una preinscripció que serà estudiada per la Comissió d'Admissió.

La Comissió d'Admissió es regirà pels següents criteris:

- a) Nombre màxim d'alumnes admesos: 60
- b) Valoració de mèrits: el perfil formatiu, professional e investigador dels preinscrits (vid. 3.2.3.).
- c) Qualsevol altra circumstància emanada de la normativa pròpia de la UIB i del Centre de Postgrau.

En la sol·licitud de preinscripció, els interessats hauran de fer constar la condició específica en la que es troben per accedir al Màster

La Comissió d'Admissió, una vegada aplicats els criteris de matrícula (nombre màxim alumnes i valoració de mèrits) confeccionarà la llista d'admesos i de suplents, que serà elevada a la Comissió de Postgrau.

Contra les decisions de la Comissió d'Admissió relatives a aquest apartat es podrà elevar recurs davant la Comissió de Postgrau de la UIB.

3.2.5. Criteris per al reconeixement i la convalidació d'aprenentatges previs

Els candidats amb dret a matrícula podran sol·licitar el reconeixement i convalidació dels aprenentatges previs mitjançant instància i presentació de la documentació acreditativa (titulació, ocupació professional, CV i relació d'activitats afins al perfil del Màster, etc.).

Criteris per a les convalidacions:

(la convalidació de crèdit LOU a crèdits ECTS l'establirà el Centre de Postgrau)

a) Podran convalidar fins a un màxim de 60 crèdits:

3. Llicenciats en Història, Història del Art, Belles Arts (Restauració), Filosofia i Lletres (menció Història, Història del Art, Arqueologia) amb DEA.

b) Podran convalidar fins a un màxim de 40 crèdits:

4. Llicenciats en Història, Història del Art, Belles Arts (Restauració), Filosofia i Lletres (menció Història, Història del Art) que tenen crèdits dels estudis de doctorat, sense DEA.

c) Podran convalidar fins a un màxim de 30 crèdits:

3. Llicenciats en Història, Història del Art, Belles Arts (Restauració), Filosofia i Lletres (menció Història, Història del Art).

- d) Podran convalidar fins a un màxim de 20 crèdits:
4. Llicenciats en qualsevol altra branca d'Art, Humanitats, Ciències Socials, Filosofia i Lletres, Arquitectura
- e) Podran convalidar fins a un màxim de 10 crèdits:
5. Llicenciats de qualsevol altra branca que desenvolupin activitats laborals o/i investigadores relacionades amb Patrimoni Cultural
- c) No convalidaran, excepte que la Comissió d'Admissió consideri la seva pertinença:
6. Diplomats
9. Altres llicenciatures distintes a las mencionades
10. Nous titulats de Grau amb un contingut afí a Història, Història del Art, Arqueologia, Restauració, etc. En fer-se públic el catàleg de títols, la Comissió de Admissió elevarà al Centre de Postgrau els títols de grau que en consideri més adients al perfil del Màster.
- d) Podran convalidar títols d'educació superior estranger prèvia homologació del títol, afinitat amb el perfil del màster i, si escau, prova. La Comissió d'Admissió ho decidirà, prèvia informació de la comissió de Postgrau.

La Comissió d'Admissió valorarà cada sol·licitud de convalidació i elevarà el resultat a la Comissió de Postgrau.

Contra les decisions de la C. Admissió relatives a aquest apartat es podrà elevar recurs davant la Comissió de Postgrau de la UIB.

-Apartat 6: Sistema de garantia de la qualitat :

6.2. Mecanismes de coordinació i supervisió de la titulació

- 6.2.3. Criteris i procediments per revisar, actualitzar i millorar la titulació
- 6.2.4. Criteris i procediments per garantir la qualitat de les pràctiques externes
- 6.2.6. Procediments d'atenció a suggerències o reclamacions dels estudiants

6. Sistema de garantia de la qualitat

6.1. Òrgan responsable del seguiment i la garantia de la qualitat de la titulació

Es crearà un Comitè de Qualitat (CQ) o Comissió de Garantia de Qualitat de la titulació, integrada per:

- Director/a titulació
- Cap d'estudis de la titulació
- 1 professor responsable de cada mòdul (5)
- 1 professor responsable del Pràcticum i Treball fi de màster.
- 1 PAS de suport a la titulació
- 1 o 2 estudiants

El CQ determinarà els procediments propis per avaluar el desenvolupament i qualitat de la titulació en coordinació amb el responsable de qualitat del programa oficial de postgrau d'Humanitats i Ciències Socials.

Les funcions del CQ són:

- Planificar periòdicament criteris per revisar, actualitzar i millorar la titulació.
- Determinar els procediments propis per avaluar el desenvolupament i qualitat de la titulació en cas que sigui oportú, tot atenent a les directrius de la UIB i del Centre de Postgrau.

- Coordinar els procediments propis de garantia de qualitat de la titulació amb els òrgans de gestió i acadèmics de la titulació: Comissió Acadèmica, Comissió d'Admissió, Comissió de Reclamacions dels estudiants. En aquest sentit, tenir cura de reunir qualsevol informació arribada de les comissions (incidències de matrícula, reclamacions, etc.)
- Coordinar els procediments propis de garantia de qualitat de la titulació amb el Responsable de qualitat del seu programa oficial de postgrau i amb la Comissió d'estudis de Postgrau.
- Vigilar pel compliment de les directrius del Responsable de qualitat del seu programa oficial de postgrau.
- Motivar al personal de la titulació (professorat, administració, serveis) per tal d'introduir les millores que es considerin adients.
- Implicar tot el personal de la titulació per millorar el nivell de qualitat.
- Fer el seguiment continu del desenvolupament de la qualitat de la titulació.
- Promoure accions correctives i preventives, després de la interpretació de les dades que seran aportades pel Responsable de Qualitat del programa oficial de Postgrau.
- Promoure propostes de millora de la qualitat de la titulació derivades de les avaluacions.

6.2. Mecanismes de coordinació i de supervisió de la titulació

6.2.1. Procediments per avaluar el desenvolupament i la qualitat de la titulació

El CQ tindrà voluntat d'avaluar, controlar i establir millores per tal d'afavorir la qualitat de la titulació, tot atenent a les directrius del Centre de Postgrau, però molt sovint dependrà de la disponibilitat tècnica i pressupostària del mateix i de la UIB. Per això actuarà en coordinació amb el Responsable de qualitat del programa oficial de postgrau d'Humanitats i Ciències Socials.

El CQ vetllarà sobre els àmbits següents:

-Pla formatiu:

- Definició clara d'objectius, entre els quals concreció de coneixements i capacitats que els alumnes han de tenir en concloure el postgrau.
- Especificació del perfil d'ingrés i mecanismes que permeten conèixer el perfil amb el qual accedeixen els estudiants.
- Estructura ben definida del pla d'estudis
- Programa de les matèries amb tota la informació necessària: definició dels objectius específics, continguts, metodologia d'ensenyament-aprenentatge, mètodes i criteris d'avaluació, bibliografia.
- Programa de les matèries públic i accessible.
- Pla d'estudis coherent amb els objectius de la titulació i amb els coneixements i capacitats que els alumnes han de tenir en concloure el postgrau.
- Revisió i actualització de continguts de manera regulada i sistemàtica.
- Establir i preveure la relació entre els objectius del programa formatiu a assolir i el temps d'aprenentatge de l'alumne.
- No es contempla un pla de mobilitat.

-Organització de l'ensenyament:

- La direcció de la titulació i la Comissió Acadèmica tindran definida la planificació del pla formatiu (instruments i accions de millora continua)
- El pla formatiu tindrà una difusió adient
- L'organització de l'ensenyament manté una harmonia amb l'estructura i els objectius de la titulació
- El conjunt de resultats (del pla formatiu, del professorat, et.) és tenen en compte a l'hora de millorar i revisar el programa formatiu.

-Recursos humans:

- Adequació del professorat als objectius formatius de la titulació

- El professorat es forma i actualitza les estratègies pedagògiques
- Adequació del personal administratiu i de serveis implicat als requeriments del pla formatiu.

-Recursos materials:

- Les aules destinades al procés formatiu són adequades en relació al nombre d'alumnes i les activitats que es desenvolupen
- Els espais de treball destinats a l'aprenentatge i l'estudi són adients i suficients
- Els espais de treball destinats al professor i al PAS són adients per organitzar i coordinar la titulació
- Les infraestructures concertades pel Pràcticum s'adeqüen al nombre d'alumnes i a les activitats programades.
- En cas necessari hi ha laboratoris i espais per a tallers
- La biblioteca, fons documental, arxiu, sales de lectura tenen un horari, espai, accessibilitat i infraestructura adient.
- La biblioteca i el fons documental tenen quantitat i qualitat necessaris pel procés formatiu.

-Procés formatiu:

-Atenció a l'alumne i formació integral:

- Hi ha un procés de captació dels alumnes d'acord al seu perfil d'ingrés i amb mecanismes de publicitat de la titulació.
- Hi ha accions d'acollida a l'alumne per tal de garantir una orientació amb qualsevol aspecte relacionat amb la titulació, per tal de hi participin i que n'estiguin satisfets.
- Hi ha accions de suport orientades a la millora de l'aprenentatge i són eficaces (incidència positiva en els resultats del programa formatiu) i els alumnes n'estan satisfets.
- Hi ha activitats per a la formació integral (conferències, activitats culturals...) adients amb els objectius de la titulació i els alumnes n'estan satisfets.

-Procés d'ensenyament-aprenentatge:

- Adequació entre els mètodes i tècniques utilitzades i els objectius del programa formatiu.
- Coherència entre el procés d'avaluació dels aprenentatges i la metodologia d'ensenyament i els objectius del programa.
- Avaluació específica del Pràcticum
- Pla de mobilitat: no es contempla, però es donarà el suport i assessorament necessaris.

-Resultats:

-Resultats de la titulació:

- Finalització dels estudis de l'alumne en el temps previst
- Satisfacció de l'alumne amb el programa formatiu (organització de l'ensenyament, instal·lacions, estructura pla d'estudis, atenció rebuda, procés d'ensenyament-aprenentatge)

-Resultats en els titulats:

- Coherència entre el perfil dels titulats i el perfil previst en la titulació
- Satisfacció amb la titulació

-Resultats en el personal acadèmic i personal d'administració i serveis:

- Satisfacció del personal acadèmic, administratiu i de serveis amb el programa formatiu.

-Resultats en la societat:

- Satisfacció dels ocupadors i altres grups amb els coneixements i les capacitats dels alumnes
- Les activitats que vinculen el programa formatiu amb la societat produeixen resultats positius.

6.2.2. Procediments per avaluar els professorat i per a la millora de la docència

L'avaluació del professorat i de la docència tindrà en compte els següents aspectes:

- La implicació del professorat en la docència i en la gestió de la titulació
- Els mètodes i tècniques utilitzats en el procés d'ensenyament-aprenentatge:
  - Metodologia utilitzada
  - Adequació de la metodologia amb els objectius del programa formatiu i introducció d'innovacions metodològiques.
- El procés d'avaluació dels aprenentatges:
  - Mètodes d'avaluació dels resultats de l'aprenentatge
  - Adequació dels mètodes d'avaluació al programa formatiu
  - Adequació dels mètodes d'avaluació a la metodologia d'ensenyament-aprenentatge
  - Existència de mètodes específics per avaluar coneixements i capacitats derivades del Practicum.
- Opinió dels alumnes
- Autoinforme del professor
- Altres indicadors per definir

Tota vegada recollides i analitzades aquestes dades seran avaluades i sistematitzades per tal de prendre decisions a curt i llarg termini per millorar la docència.

Es comptarà amb el suport de la UIB i del Centre de Postgrau per garantir la millora, com en són proves les convocatòries d'ajuts a la millora docent i el Programa d'ajut a la docència (PADU).

6.2.3. Criteris i procediments de revisió, actualització i millora de la titulació

Hi ha un compromís de la UIB de crear un procediment regulat, sistemàtic i periòdic, amb una delimitació clara de responsabilitats, per tal de garantir l'actualització i millora contínua de les titulacions del programa oficial de postgrau. Els resultats de la recerca i la informació disponible (indicadors, estudis realitzats, etc.) justificaran l'actualització de continguts. També hi ha el compromís de determinar un procés regulat, sistemàtic i periòdic per avaluar la factibilitat del programa formatiu dels estudis.

En aquest sentit, la titulació entén que la UIB o el Centre de Postgrau establiran criteris, procediments, instruments, tècniques, recursos, etc., per avaluar la qualitat dels elements bàsics ja esmentats (vid. 6.2.1.), com són el pla formatiu, la organització de l'ensenyament, els recursos humans i materials, el procés formatiu, i els resultats, per tal de millorar les titulacions mitjançant revisions i actualitzacions.

Per la seva part, la titulació por introduir uns criteris i uns procediments destinats a garantir la seva revisió, actualització i millora. Per criteris i procediments entenem establir qui planificarà, qui interpretarà, amb quins indicadors ho farà i quina sistemàtica d'accions es poden dissenyar per a dur endavant la revisió i millora.

Establir, en definitiva, un compromís de treball i d'actuació amb la institució o organisme encarregat de determinar els procediments marc que garantiran la millora continua; un compromís amb els seus alumnes i un compromís amb la societat.

En conseqüència, la titulació entén també per criteris i procediments propis crear un marc favorable que vetlli i, a la vegada, en sigui promotor de revisions i millores.

Establiment de criteris i procediments en relació al Màster de Patrimoni Cultural:

Primer criteri		Procediment
QUI	Comitè de Qualitat de la Titulació	-Reunions periòdiques -Reunions amb el Responsable de Qualitat del programa Oficial de Post: Humanitats i CC. Socials
Segon criteri		
COM	-En coordinació amb òrgans de gestió i acadèmics de la titulació: Comissió Acadèmica, Comissió d'Admissió, Comissió de Reclamacions i Suggestions	-Reunions periòdiques -Informes d'incidències de les comissions -Sol·licitar dades relatives a la titulació al Responsable Qualitat del programa oficial postgrau Humanitats i CC. : Socials: indicadors, resultats recerca... -Observació -Fòrum comunitari -Entrevista
Tercer criteri		
QUAN	-Al començament del curs -Al finalitzar el curs -Al finalitzar el bienni del Màster	
Quart criteri		
Què	-Interpretació de dades, indicadors, informació documental, informe incidències,etc	-Elaboració informe final curs -Elaboració informe final bienni
Cinquè criteri		
Per què	Finalitats procés: millora titulació	-Diagnosticar situació -Establir punts febles i forts titulació -Establir pla de millora: -Establir sistemàtica d'accions correctives i preventives -Establir recursos necessaris -Establir si és adient introduir nous paràmetres d'informació -Establir en qui moment s'haurà de verificar l'eficàcia del pla.

6.2.4. Criteris i procediments per garantir la qualitat de les pràctiques externes

La titulació afavorirà els procediments regulats i periòdics que dictami la UIB, per tal d'actualitzar i millorar la qualitat del Pràcticum.

El Practicum té un pes important en els resultats d'aprenentatge; és un instrument bàsic 1) per introduir a l'alumne dins el món professional i conèixer les perspectives laborals, 2) per apropar l'empresa i, com és el cas del Màster, les institucions culturals (museus, biblioteques, arxius, serveis de patrimoni, etc.) a la Universitat, 3) per valorar quin és el perfil formatiu més adient segons les necessitats d'aquests agents externs.

És per això que la titulació dona un tractament especial a les pràctiques externes, ha tingut molta cura dels convenis i vol garantir la qualitat del Pràcticum.

L'establiment de criteris i procediments periòdics són tasques del Comitè de Qualitat:

Criteris i procediments:

-Planificar la recollida de dades per avaluar les pràctiques.- Reunions a començament de curs.

-Coordinar amb els tutors de pràctiques (cada conveni es vincula a un o més tutors) el seu desenvolupament: registre d'incidències, informes del mateixos.- Reunions a començament i al finalitzar el quart semestre (segon curs).

-Establir el grau de satisfacció dels alumnes.- Entrevistes i sol·licitar al Centre de Postgrau elaboració d'indicadors

-Establir el grau de satisfacció de les institucions.- Entrevistes i sol·licitar al Centre de Postgrau elaboració d'indicadors.

-Establir el grau d'eficàcia:

-quins aprenentatges

-quines habilitats

Sol·licitar al Centre de Postgrau elaboració d'indicadors.

-Establir la conveniència de l'horari establert i del lloc temporal que ocupen (segon semestre del segon any). Establir la durada.- Entrevista i fòrum de discussió.

-Establir la conveniència d'incrementar o rebaixar el nombre d'institucions.- Entrevista i fòrum de discussió.

-Establir la conveniència de cercar nous perfils d'empreses (culturals, turístiques, del camp de la assegurança, etc.)- Entrevista i fòrum de discussió.

-Reunions periòdiques amb les institucions implicades (a començament i en finalitzar les pràctiques).

-Coordinar la projecció laboral dels alumnes amb el DOIP (Departament d'Orientació i Inserció professional).- Reunions periòdiques amb el DOIP.

-Difondre les sortides laborals que canalitza el DOIP.- Publicitar en l'edifici i en teleeducació (Campus Extens)

-Difondre altres tipus de pràctiques externes que posi a l'abast el DOIP.- Publicitar en l'edifici i en teleeducació (Campus Extens).

-Instruments: qüestionari, indicadors i registre d'incidències.

-Tècniques: observació, entrevista individual amb cada institució, entrevista individual amb cada alumne de pràctiques, fòrum comunitari, anàlisi documental (memòria de pràctiques lliurades pels alumnes, etc.), reunions amb tutors de pràctiques externes, reunions amb DOIP.

6.2.6. Procediments d'atenció als suggeriments/reclamacions dels estudiants

Es seguiran les directrius de la UIB per tal de recollir l'opinió de l'alumne sobre qualsevol aspecte relacionat amb la titulació.

La titulació ha creat una Comissió de Reclamacions i Suggerències (aprovada pel Consell de Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts el mes de gener de 2007), integrada per 3 professors del Màster (àrees de patrimoni artístic, documental i arqueològic) que s'encarregaran de recollir qualsevol reclamació o suggerència dels estudiants del Màster i dels Programes de Doctorat, en faran periòdicament informes d'incidències i els lliuraran a la Comissió Acadèmica i al Comitè de Qualitat.

A més, en el Pla d'Acollida s'informarà als alumnes de l'existència i funcionament de la Comissió de Reclamacions i, mitjançant, entrevista i fòrum comunitari al llarg del curs es sol·licitarà una reflexió sobre els punts febles de la titulació, per tal que el Comitè de Qualitat el pugui incloure en el llibre d'incidències i preveure accions correctives.

-Aspectes negatius

1. No hi ha precedents relacionats amb la gestió del Patrimoni Cultural:

És cert. La titulació no té precedents en la gestió del Patrimoni, però precisament per això mateix és adient l'autorització d'un Màster, que a més té un enfocament doble: gestió i investigació. És una sortida laboral important pels nostres titulats que possibilita unes competències específiques que les llicenciatures clàssiques (Història i Història de l'Art) no donen o no en donen abastament.

Per altre part, encara que la protecció del patrimoni (mitjançant la formació en gestió i la investigació) és un compromís internacional regulat, hi ha territoris (com les Balears) que pel seu desenvolupament econòmic subordinat al sector terciari i especialment al turisme, no han tingut una cura excessiva envers la importància que pot representar el seu patrimoni dins les polítiques de desenvolupament local i dins les polítiques de turisme cultural.

El Màster pot posar en valor la interrelació entre ambdós (patrimoni-desenvolupament local turístic) i crear la necessitat d'establir connexions con a generadors de riquesa econòmica i cultural.

2. No hi ha accions per captar alumnes d'altres llicenciatures o professionals (2.5., p. 17-18):

És cert, a la Memòria només s'especificà el perfil possible de l'alumnat d'altres entorns susceptible de mostrar interès per les competències vinculades al Màster.

La titulació, mitjançant la Comissió Acadèmica i el Comitè de Qualitat, ha de preveure un seguit d'accions per captar alumnes i professionals de perfil afí i no afí.

En serien accions:

- Organitzar jornades de Portes Obertes del Màster
- Organitzar jornades (interdisciplinàries) sobre les relacions entre Patrimoni i Turisme, mitjançant la col·laboració de l'Escola de Turisme i el recolzament econòmic de la Conselleria de Turisme.
- Organitzar jornades (interdisciplinàries) sobre les relacions Patrimoni-Restauració, amb la col·laboració del Departament de Química de la UIB.
- Organitzar una Jornada sobre el Màster al Col·legi de Llicenciats de Balears (Palma)
- Organitzar seminaris entorn de la Gestió del Patrimoni subvencionats per les institucions locals amb competències en aquest tema.
- Penjar a la pàgina web del Departament (subordinada a la de la UIB) un enllaç al Màster, tot incorporant els objectius, les competències, el pla formatiu, la relació de convenis de pràctiques. Fins i tot, dissenyar expressament un portal pel Màster (segons disponibilitat econòmica de la titulació i recolzament UIB).
- Publicitar el Màster en premsa (segons disponibilitat econòmica de la titulació i col·laboració del centre de Postgrau)
- Elaborar díptics sobre el Màster que es puguin lliurar: (en funció disponibilitat econòmica de la titulació i col·laboració del Centre de postgrau)
  - a museus, biblioteques, arxius, seccions de patrimoni dels Consells Insulars i del Govern Balear, centres de cultura, galeries d'art, fundacions culturals, regidories de cultura dels ajuntaments.
  - a la resta d'edificis i serveis de la UIB (Campus)
  - a les seus universitaris de Menorca i Eivissa
  - a empreses del sector turístic, de lleure i esplai,
  - a associacions de caire empresarial (mitjana i petita empresa), turística, d'assegurança.
  - Informar del Màster a través de portals universitaris, com universia.es
  - Informar del Màster mitjançant correu electrònic a les institucions culturals, turístiques i empresarials de les Illes, i oferir reunions amb els possibles interessats.
  - Informar a les associacions d'estudiants universitaris del Màster

3. Insuficient descripció del Practicum i del Treball Fi de Màster (2.7.3., p. 24-25):

A la Memòria es diu que el Pràcticum i el Treball Fi de Màster són obligatoris i suposen 30 crèdits ECTS, que a més hi hauran tutories obligatòries i, opcionalment, altres tipus d'activitats.

-Pràcticum:

També s'assenyala que només excepcionalment l'alumne serà exempt de les pràctiques i que això ho decidirà la Comissió Acadèmica. Serien motius per no fer pràctiques unes càrregues familiars i laborals molt fortes i impediments de caire físic, malgrat la Comissió Acadèmica en col·laboració amb els diferents professors-tutors procuraran cercar solucions en benefici de l'aprenentatge de l'alumne.

A la memòria consta que el Pràcticum consisteix en realitzar activitats a institucions culturals i altres tasques a considerar, que estarà tutelat per un equip docent o professor i que inclou tutories obligatòries que es comptabilitzaran com a hores de temps presencial en el còmput dels crèdits ECTS.

Es pot afegir que ja s'han signat convenis amb les institucions: Museu Espanyol d'Art Contemporani de la Fundació Joan March, Biblioteca Bartomeu March de la Fundació B. March, Fundació Coll Barolet, Fundació Sa Nostra, Societat Arqueològica Lul·liana, Ajuntament de Calvià (Mallorca), i que està previst i autoritzat la signatura amb el Servei de Patrimoni i l'Arxiu d'Imatges del Consell de Menorca i l'Ajuntament de Palma (Biblioteca, Arxiu, Fundació Pilar i Joan Miró, centres culturals i associatius). Restava pendent també la signatura amb la Conselleria de Cultura del Govern Balears, que inclou museus de Mallorca, Eivissa i Menorca, Biblioteca Pública de Mallorca, Biblioteca de Maó, Arxiu del Regne de Mallorca. Es preveu així mateix la signatura amb la Fundació "la Caixa".

S'ha decidit establir uns mateix criteris per a tots els convenis, que només varia en el nombre d'estudiants admesos (entre 1 i 5, segons el volum d'institucions a cada conveni). Tots els convenis obliguen a:

- Pràctiques mínimes de 240 h i màximes de 420 h repartides en un semestre i horari a convenir entre les dues parts.
- Un responsable tutor per a cada institució i un professor-tutor.
- Les pràctiques representen 20 crèdits ECTS.

La titulació, a través del professor-tutor o equip docent del conjunt de pràctiques i de les reunions amb els respectius professors-tutors de cada institució i responsables-tutors de cada institució, farà reunions periòdiques (com a mínim dos: al començament i finalització de les pràctiques) per coordinar el tipus de tasca a desenvolupar i garantir l'assoliment de les competències transversals, genèriques i específiques. La Comissió Acadèmica i el Comitè de Qualitat rebran els informes i el registre d'incidències.

- Competències específiques:
  - Coneixements de la gestió en patrimoni artístic, documental i arqueològic (segons la institució on es fan les pràctiques)
  - Coneixements especialitzats en patrimoni artístic, documental i arqueològic (segons la institució on es fan les pràctiques)
  - Capacitat d'inventariar i catalogar
  - Habilitat per desenvolupar-se en gestió patrimonial: estudis preliminars, disseny de projectes, disseny d'instruments de difusió.
- Competències genèriques:
  - Capacitat d'aplicar el coneixement teòric a la pràctica
  - Capacitat de desenvolupar una feina en equip
  - Capacitat d'adquirir nous coneixements
  - Capacitat d'organitzar, planificar i dirigir
  - Habilitat per coordinar en equip multidisciplinari
  - Habilitat per utilitzar eines i tecnologies
  - Compromís ètic i social

-Treball Fi de Màster:

Com s'assenyala a la Memòria, serà un treball autònom i personal o bé en grup, tutelat per un professor o equip docent, amb tutories obligatòries, que es lliurarà per escrit o es defensarà oralment, segons recomani la Comissió Acadèmica. El treball Fi de Màster suposa 10 crèdits ECTS.

El treball ha de proporcionar l'evidència que l'estudiant ha obtingut els coneixements, habilitats i capacitats establertes a les directrius de la titulació, és a dir, que demostrï competències per a continuar una línia d'investigació (que connectaria amb els programes de doctorat) o/i per a exercir tasques laborals entorn de la gestió del patrimoni.

També es valorarà l'assoliment de competències genèriques: capacitat per fer-se entendre, capacitat per aplicar els coneixements a la pràctica, capacitat per fer feina en equip, domini de la seva àrea, capacitat per redactar informes, etc.. que són les competències genèriques més valorades per les empreses i institucions de les Illes (vid. Esperança Cifre et al., *Les competències genèriques i els titulats universitaris a les illes Balears*, Palma, UIB, 2006). Així mateix, altres competències com:

- Coneixement de tècniques de redacció i de presentació en públic
- Coneixement d'instruments metodològics
- Habilitat per divulgar conceptes adquirits i originalitat per introduir nous
- Capacitat de recerca, anàlisi i síntesi de la informació
- Habilitat per aplicar coneixements i utilitzar eines instrumentals i tecnològiques.
- Control bibliogràfic

Per tant:

Descriptors:

El Practicum i Fi de Màster es concentren al segon any i al segon semestre. No es vinculen a cap itinerari específic. Suposen una càrrega docent total de 250 h.

Inclouen (professorat):

- Treball Fi de Màster:
  - Tutories obligatòries individuals
  - Sessions de treball en grup gran i en grup petit
- Practicum:
  - Tutories obligatòries individuals
  - Sessions de treballs en grup gran i petit
  - Coordinació amb els tutors-responsables de cada institució

-Inclouen (estudiant):

- Treball Fi de Màster:
  - 10 crèdits ECTS, que suposa 250 h:
  - 25% Hores de treball presencial i avaluació:

- Tutories individuals
- Sessions de treball en grup gran i petit
- Defensa del treball
- 75% Hores de treball autònom
- Pràcticum:
  - 20 crèd. ECTS, que suposa 500h:
  - % Hores de treball presencial:
    - Activitats en institució: entre 240 i 420 h/semestre
    - Tutories obligatòries individuals
    - Sessions de treball en grup gran i petit
    - % Hores de treball autònom: depèn de % dedicat a la institució. Cada cas serà diferent.

4. Criteris genèrics d'avaluació i recursos d'aprenentatge (2.8.3. i 2.8.4., p. 35)

A més de la informació que es donava a la Memòria, cal afegir que els criteris d'avaluació, els instruments avaluatius i els criteris de qualificació es concretaran per a cada assignatura, s'especificaran en el programa i seran públics.

En termes generals,

- són criteris avaluatius:
  - Domini de les competències específiques de cada assignatura
  - Interès demostrat al llarg de l'assignatura
  - Control bibliogràfic i de fonts
  - Raonament argument dels temes
  - Control terminològic especialitzat
  - Domini de les competències genèriques de la titulació
  - Comprensió i expressió de significats vinculats a les matèries
  - Aplicació de coneixements teòrics de la matèria a qüestions pràctiques de la matèria: resolució de casis, diagnòstic
    - Capacitat de recerca anàlisi, síntesi i difusió de la informació
    - Coherència en l'exposició de l'argumentació
    - Rigurositat en el plantejament de casos
- són instruments avaluatius:
  - Examen: presentació per escrit o oral (cada assignatura ho determina): de resposta múltiple, de identificació i diagnòstic, de desenvolupament temàtic, d'estudi de casos, etc.
  - Exposició a classe: un petit grup exposa davant grup gran
  - Lliurament de material: comentaris de text, lectures dirigides, recerca de fonts i bibliogràfic
  - Tutoria en petit grup per garantir l'exposició a classe en grup gran

-criteris de qualificació: cada assignatura establirà els seus propis criteris mitjançant assignació d'un percentatge a cada instrument avaluatiu.

-L'avaluació es pot organitzar mitjançant contracte: a coordinar entre el professor i l'alumne segons disponibilitat horària de l'alumne, càrregues familiars i laborals, etc. Per això mateix, s'afavorirà l'avaluació continuada presencial i no presencial.

5. Programes de doctorat:

a. Manca informació sobre planificació, programació i desenvolupament de la formació investigadora (2.11.1.) p. 36-39

(A la Memòria ja s'ha fet menció als objectius del doctorat, a les capacitats i destreses que han d'adquirir els doctorands, a les línies d'investigació llistades i als criteris per a la direcció de la tesi i els treballs).

El Màster possibilita l'accés a dos doctorats: Història i Història de l'Art, dins del Programa oficial de Postgrau d'Humanitats i Ciències Socials.

Un cop admès l'alumne en el doctorat per part de la Comissió d'Admissió se li adjudicarà un tutor, el qual haurà de fer el seguiment de la recerca i orientar al doctorant fins a la lectura de la tesi. El tutor serà anomenat a partir de la línia d'investigació proposada pel doctorant i serà un professor vinculat a aquesta línia.

- Seguiment del tutor: objectius
- Avaluació inicial dels coneixements i tècniques d'investigació del doctorand amb la finalitat de que iniciï el pla d'investigació individual pròpia del doctorat i solucioni les llacunes que es detectin.
- Orientació bibliogràfica i sobre fonts documentals.
- Supervisió i correcció de la metodologia proposada pel doctorant.
- Vincular el projecte amb la situació de la seva línia de recerca amb referència als àmbits nacional i internacional.
- Informar periòdicament al doctorant dels symposiums, congressos i seminaris relacionats amb el tema de la investigació.
- Integrar, si escau, al doctorant en un grup d'investigació amb un doble objectiu:
  - 1º) captació de recursos per dur a termini la investigació
  - 2º) difusió dels primers resultats.

El Departament compta amb dues revistes corresponents a les seccions d'Història i Història de l'Art: Mayurqa i *Guillem Sagrera*. Hi ha col·laboracions amb publicacions periòdiques especialitzades d'àmbit local, nacional i internacional per tal de que els treballs importants dels doctorants es publiquin a revistes de fora la Universitat de les Illes Balears.

- Seguiment i supervisió del Departament:
- Anualment el tutor, després d'avaluar els progressos del doctorant en la recerca, emetrà un informe detallat a la Comissió de Doctorat recollint els resultats.

- Defensa de la tesi:
- Conclou la investigació i previ informe favorable del tutor, la Comissió de Doctorat podrà autoritzar la defensa pública de la tesi, donant així per finalitzat el període de Doctorat.

- Recursos a disposició del doctorant:
- Recursos del Departament:
- Laboratori de prehistòria i arqueologia on es du a termini la datació, restauració i conservació de materials procedents de les excavacions desenvolupades pels professors i alumnes de l'àrea de coneixement. A la vegada es desenvolupen en aquest laboratori les pràctiques de les assignatures de grau i postgrau.
- Instal·lacions del CEDOC (Centre de Documentació Contemporània) amb fons per a l'anàlisi, tractament i digitalització de la documentació d'època contemporània (segles XIX i XX), especialment l'hemeroteca.
- Laboratori d'audiovisuals amb un important fons de material cinematogràfic i fotogràfic.
- Documentació relacionada amb inventaris i catalogacions de béns patrimonials, elaborats –parcial o totalment– per membres del departament: inventari dels béns mobles de l'Església, de cases de possessió de Mallorca, catàleg de protecció dels edificis històrics (inserir dins el Pla General d'Ordenació Urbana de Palma de Mallorca).

- Recursos de la UIB:
- Xarxa de biblioteques amb el seu fons antic procedent de donacions particulars.
  - Arxiu de la UIB, on es localitza la documentació de l'antiga Universitat Literària de Mallorca i altres fons adquirits per compra o cedit per donació.
  - Servei de préstec interbibliotecari.

- Recursos externs a la UIB però accessibles als doctorants per via de conveni:
- Fons dipositats a qualsevol centre dependent de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esports del Govern de les Illes Balears: Arxiu del Regne de Mallorca, Museu de Mallorca, Biblioteca Pública de Palma de Mallorca, Biblioteca i Arxiu de Maó, Museu de Menorca, Museu d'Eivissa-Formentera...
  - Biblioteca i arxiu del Parlament de les Illes Balears.
  - Biblioteca i arxiu del Consell Insular de Mallorca amb especial importància de fons com la Biblioteca Artesana, Fons Gabriel Alomar, Fons Forteza Rey i Biblioteca Alemany.
  - Arxius d'Imatge dels Consells de Mallorca, Menorca i Eivissa-Formentera.
  - Arxius municipals de les Balears amb especial importància del de Palma.
  - Arxius Capitular i Diocesà.
  - Fons de fundacions i entitats privades amb convenis amb la UIB: Biblioteca del Museu Espanyol d'Art Contemporani, Fundació Joan March; Biblioteca de la Fundació B. March, etc.

b. Línies d'investigació llistades sense comentar ni analitzar i sense referències a possibles propostes de tesis doctorals (2.11.2., p. 36-)

-Línies d'investigació:

-Patrimoni documental i bibliogràfic; paleografia, epigrafia i arxivística: En relació al patrimoni documental, la UIB mitjançant la *Fundació Universitat Empresa* té experiència en introduir alumnes en el món laboral i de la investigació, perquè organitzà un títol propi desenvolupat a Mallorca i Menorca i coordinat pels professors doctors Josep Juan Vidal i Pau Cateura, amb la participació de diferents directores i professors d'universitat d'Espanya. Per a la realització d'aquest títol propi, *Especialista Universitario en Archivística*, es va comptar amb la col·laboració de l'Arxiu del Regne de Mallorca, situació que es pretén reproduir en el doctorat. Els vincles amb aquesta línia lligada al patrimoni documental s'han vist reconeguts oficialment amb el nomenament d'un dels professors del màster i del doctorat -el Dr. Miquel Josep Deyà Bauzá- com a membre del Patronat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, en representació de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

-Patrimoni Arqueològic i la seva gestió; adaptacions humanes a ecosistemes insulars: Es tracta d'una línia d'investigació que ja ha donat els seus fruits en diferents publicacions, singularment les del Dr. Víctor Guerrero Ayuso, i tesis futures, com la inscrita per Jaume García Rosselló, *La tecnologia ceràmica en el talaïotic final en Mallorca (ss. VII-VI aC)*, la de Bartomeu Salvà Simonet sobre la metal·lúrgia del bronze en la prehistòria balear, i la de Stefano Medas sobre arqueologia nàutica. El mateix Medas presentà en aquesta universitat, l'octubre de 2006, la memòria d'investigació, dirigida pel Dr. Guerrero, *I contenuti nautici dello stadiasmos Htoi periplous ths megalshs qalasshs- stadiasmo o peripolo del Mare Grande- e le tecniche della navigazione antica*.

-La ciutat preromana: societat i administració; diplomàcia i dret de guerra en el món indígena romà de la península Ibèrica: Es tracta d'una línia promoguda pels doctors Sánchez León i García Riaza. Entre els fruits que ja ha donat es pot assenyalar el llibre sobre la municipalització en Balears, de la Dra. Sánchez León. Es troba en curs d'inscripció la tesis de Nicolás Sastre Parpal sota la direcció de l'esmentada doctora, que és també directora de la memòria d'investigació de Joana M. Sancho Vich, *El Concepte de Fides Romana*. Per altra part, la importància de la línia d'investigació es veu també en l'organització anual del cicle de conferències "Religiones en el Mundo Antiguo", amb la participació d'expertes assenyats.

-Història de la defensa; la guerra de Successió Espanyola: Línia establerta pels doctors Josep Juan Vidal i Miquel Deyà. Ambdós han participat en congressos nacionals i internacionals sobre l'esmentat tema, com n'és exemple el Congrés internacional celebrat a Barcelona el novembre de 2005. El Dr. Deyà fou així mateix director científic del que es celebrà a Menorca el desembre de 2006. Sota la direcció del Dr. Josep Juan Vidal s'ha inscrit la tesis d'Aina Coll sobre el tema de la Intendència de Mallorca en el segle XVIII.

-Historiografia grega: Línia d'investigació conduïda pel Dr. Torres Esberranc.

-Història de les èlits, la cultura i les mentalitats: el Dr. Josep Juan Vidal és responsable d'aquesta línia, amb un projecte d'investigació sobre les èlits en el Regne de Mallorca. El Dr. Deyà fou membre de l'esmentat projecte.

-Història de la societat en el Antic Règim i vida quotidiana: Es tracta d'una línia conduïda pels doctors Maria Barceló i Miquel Deyà. La Dra. Barceló és la directora de les tesis doctorals inscrites d'Ester Cruz Pérez, sobre la condició de la dona en l'Edat Mitjana a Mallorca, i de Maria-Josep Bordoy Bordoy sobre convents femenins en l'Edat Mitjana a Mallorca. Ambdues ja han llegit les seves memòries d'investigació. En la mateixa línia d'estudi de la societat en l'Antic Règim es troben els treballs del Dr. Miquel Josep Deyà sobre gremis i artesanat mallorquí d'Edats Mitjana i Moderna.

-Política, cultura i societat en l'època contemporània: Es tracta d'una línia representada pels doctors Sebastià Serra, Miquel Duran, Antoni Marimón i Isabel Moll. Tots ells es situen en diferents grups d'investigació que incorpora altres temes com Història dels mitjans de comunicació, Història del turisme, Moviments migratoris d'època contemporània, etc. El Dr. Serra és el promotor d'un centre documental adscrit a la UIB.

-Història de l'Art Medieval: És una línia representada pels doctors Sebastiana Sabater Rebassa i Eduardo Carrero Santamaria, amb estudis sobre arquitectura, pintura i escultura a diferents àmbits geogràfics: Balears, Astúries, Castella i Lleó. A més, la Dra. Sabater és investigadora principal d'un projecte amb finançament del Ministeri de Ciència i Tecnologia sobre escultura gòtica en Mallorca.

-Història de l'Art d'època Moderna: Línia treballada pels doctors Mercè Gambús, Andreu Villalonga i Micaela Oliver, amb estudis sobre l'art dels segles XVI i XVII a Mallorca. En l'actualitat la Dra. Gambús és directora d'un equip multidisciplinari d'investigadors sobre el convent de Sant Bonaventura de Lluçmajor

(Mallorca) que parteix de la confluència entre investigació i gestió. La Dra. Gambús és també responsable de diversos convenis de col·laboració amb institucions de caire patrimonial de les Illes.

-Història de l'Art Contemporani: Aquesta línia està representada pels doctors Catalina Cantarellas Camps, Miquel Seguí Aznar, Josep Morata, Maria-Josep Mulet i Francisca Lladó. Els seus estudis es centren en diferents aspectes de l'art mallorquí d'època contemporània, amb projectes finançats pel Ministeri de ciència i tecnologia sobre l'arquitectura de lleure i esplai en Balears, les fonts documentals de l'art des de finals del XIX i finals del XX a Balears, i la pintura i crítica en Mallorca en la contemporaneïtat.

-Estètica i Teoria de les arts: el Dr. Francisco Falero Folgoso, professor d'aquest àrea de coneixement, representa la línia d'investigació, amb aportacions ressenyades sobre història de la teoria i crítica d'art contemporani en Espanya.

-Teoria i Història del Mitjans de comunicació de masses: línia representada pels doctors Miquel Seguí, Maria-Josep Mulet i Francisca Lladó. Es centra principalment en l'estudi del desenvolupament històric de la fotografia, la relació amb les avantguardes plàstiques i la història i llenguatge del còmic. En l'actualitat, Miquel Seguí i Maria-Josep Mulet treballen en un projecte d'investigació sobre *L'impacte del turisme. La difusió de les Balears a través de la fotografia internacional*. Ambdós són responsables de dos grups d'investigació reconeguts per la UIB.

-Patrimoni històric, artístic i cultural: Són representants de la línia Catalina Cantarellas, Miquel Seguí, Josep Morata Socías, Mercè Gambús, Maria-Josep Mulet i Sebastiana Sabater, amb activitats orientades a l'avaluació, catalogació, conservació, restauració, interpretació i difusió del patrimoni. La Dra. Cantarellas és, a més, responsable d'un grup d'investigació amb aquesta denominació.

-Patrimoni documental i fotogràfic: La conservació, catalogació i estudi d'aquest àmbit patrimonial, que inclou gravat i estampació, il·lustració, fotografia i altres mitjans com el cine i el vídeo, està representada pels doctors Miquel Seguí, Maria-Josep Mulet, Francisca Lladó i Miquel Forteza. La Dra. Mulet, a més, ha dissenyat diferents projectes de gestió entorn del patrimoni fotogràfic local (Fototeca de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern Balear, Fons fotogràfic del santuari de Lluc, Fons fotogràfic Rul-lan, etc.)

-Arqueologia de l'arquitectura: Línia que personifica el Dr. Josep Morata Socías, amb diferents estudis i amb contribucions al coneixement i restauració del patrimoni arquitectònic local.

-Relació de tesis doctorals en fase d'elaboració (Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts, UIB):

Arquitectura popular en Mallorca

Intervenció en el patrimoni arquitectònic de Mallorca (1892-1942)

L'art del vidre en la Corona d'Aragó. Segles XIV al XV

La miniatura en el regne privatiu de Mallorca

Les fortificacions en el regne de Mallorca

L'escultura arquitectònica en Mallorca gòtica

Vitín Cortezo i l'escenografia espanyola durant el franquisme

Els nous usos dels edificis històrics a les Balears

Fonaments filosòfics per a una revisió de l'art contemporani

El cinema primitiu i la pintura francesa del segle XIX

La tecnologia ceràmica en el talaïotic final en Mallorca (segle VII-I a. C.)

La Intendència de Mallorca en el segle XVIII

El monestir de Santa Margalida (1232-1837)

La condició de les dones en la Mallorca Baix Medieval